

แหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม(ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
69/16 -17 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901
www.moralcenter.or.th

สารบัญ

ภาค	จำนวน
• ภาคกลาง ตะวันออก และตะวันตก	26
• ภาคเหนือ	62
• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)	57
• ภาคใต้	37

คำนำ

“คำว่า คุณธรรม วันนี้ได้รับการยอมรับจากสังคม ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะสังคมขาดคุณธรรม และมีการเรียกร้องให้มีการพัฒนาคุณธรรมในทุกระดับ ทุกระบบ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและลงลึกในพื้นที่ชุมชน แต่การพัฒนาคุณธรรม น้อยคนที่จะเข้าใจและนำสู่การปฏิบัติได้ เพราะการพัฒนาคุณธรรมเป็นกระบวนการ มีการพัฒนาระดับจิตใจควบคู่กับการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดอย่างมั่นคง

ภารกิจของศูนย์คุณธรรม คือ การสร้างต้นแบบการเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
1	สถาบันฝึกอบรมผู้นำ มูลนิธิพลตรี จำลอง ศรีเมือง ที่ตั้ง: 99 หมู่ที่ 7 บ้านพุประคู้ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71190 นายสมพงษ์ พิงเจริญจิตต์ ผจก.ฝ่ายฝึกอบรม 01-8535000 ที่ติดต่อ: 679/44 ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600 โทรสาร 02-466-6229	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมสู่เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมสู่อุดมการณ์ชีวิต อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ผู้บริหาร ประชาชนทั่วไป จัดการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน สาระการอบรมประกอบด้วย การสำรวจข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยการลด ละ เลิก คุณลักษณะที่ไม่ดี เสริมสร้างคุณธรรมทางด้านความสะอาดทั้งกายและใจ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (จำนวนผู้เข้าอบรม/ ครั้ง 100-150 คน)
2	ศูนย์ศึกษาพัฒนาชาวบ้าน อำเภอวังน้ำเขียว 14 หมู่ 11 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 30370 นางสาวฝากฝน หมายยอดกลาง โทร. 081-9778699 โทรสาร 044-289107	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เกษตรกรปลูกผักไร้สารพิษ การรวมกลุ่มผลิต(ระบบสหกรณ์) เพื่อส่งจำหน่ายโดยมีตลาดเป็นของ ตนเอง เป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาดูงานของหน่วยงานราชการ ประชาชนทั่วไป เช่น การปลูกผักไร้สาร การผลิตปุ๋ย หมัก น้ำหมัก การพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หลักสูตรกสิกรรมไร้สารพิษเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรปลูกไม้ใช้หนี้ เวลา 2 คืน 3 วัน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
3	ศูนย์บุญนิยมศึกษาสันตือโสภ 65/1 ซอยนวนมินทร์ 44 ถนนนวนมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพ 10240 น.ส.ฟองฟ้า ศรีวรรณกุล โทร. 081-278-2659 ,02-374-5230	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ พัฒนาจิตวิญญาณ ชุมชนประกอบด้วยบ้าน วัด โรงเรียน มีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเน้นประโยชน์สูงสุด เรียบง่ายท่ามกลางสังคมเมืองที่สับสนวุ่นวาย มีพระวิหารพันปีเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุและทัศนียภาพร่มรื่น มีต้นไม้ใหญ่ น้ำตก ลำธาร และหาดทรายขาว เหมาะสำหรับศึกษาธรรมชาติ มีฐานงานสัมมนาอาชีพต่างๆ เช่น บริษัทขอบุคณ(จำหน่ายสินค้าชาวอโศก แบบค้าส่ง) บริษัทแคชชีวิต(จำหน่ายสินค้าชาวอโศก แบบค้าส่ง) บริษัทพลังบุญ(จำหน่ายสินค้าเพื่อสุขภาพและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน แบบค้าปลีก) ชมรมมังสวิรัตแห่งประเทศไทยสาขาสันตือโสภ(จำหน่ายอาหารมังสวิรัตแบบบุฟเฟต์) ร้านกู้คืนฟ้า(จำหน่ายผัก-ผลไม้ไร้สารพิษ) โรงเรียนสัมมาสิกขาสันตือโสภ เป็นการศึกษาแบบบูรณาการ เรียนฟรี สอนฟรี แต่งกายแบบไทยๆ อบรม : เยาวชน บุคคลทั่วไป อบรมเยาวชน เช่น ค่ายเยาวชนคนสร้างชาติ ค่ายพัฒนาผู้นำเยาวชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงฯลฯ อบรมผู้ใหญ่ เช่น อบรมอุบาสกศีล๘ การศึกษาดูงาน เช่น เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน
4	ศูนย์บุญนิยมศึกษาปฐมอโศก 66 หมู่ที่ 5 ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 นางมูทิตา สุคันธนาค โทร. 083-134-0013	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เรียนรู้ทำอยู่ทำกินตามแนวทางบุญนิยม ด้วยการทำ 3 อาชีพภูษาติ คือ ปู่สะอาด กลีกรมไร้สารพิษ การจัดการขยะ ฐานงานอื่นๆเพื่อนำผลผลิตต่างๆจำหน่ายเป็นรายได้เข้าชุมชน โดยนโยบายบุญนิยมจนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน คือโรงเต้าหู้ โรงสมุนไพร โรงปุ๋ย โรงพิมพ์ โรงขยะ ชรายภิบาล สถานที่ดูแลผู้ป่วยและผู้สูงอายุ โดยใช้แพทย์ทางเลือก อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา อบรมกลีกร-เยาวชน หลักสูตรสังฆธรรมชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
5	ศูนย์บุญนิยมศึกษาสาธิตอโศก 116 หมู่ที่ 3 ต.โคกเคี้ยว อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์ 60220 นายจันทน์ สัจจวรรณ โทร. 081-604-4969	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นชุมชนที่ประกอบด้วย วัด บ้าน โรงเรียน อยู่ร่วมกัน โดยยึดหลักของศาสนาเป็นแกนหลัก เพื่อพัฒนาคน และสังคมให้ดำเนินไปอย่างสันติสุข มีกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีบุญนิยม เช่น เกษตรอินทรีย์แนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำบุญลอยมข้าว อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ อบรมคุณธรรมและสัมมาอาชีพ
6	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบุญนิยมวังสวนฟ้า 200 หมู่ 12 บ้านวังสุวรรณ ตำบลวังทอง กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว นางนภัสวรรณ บุตรเพ็ง โทร. 089-933 8946 ,081-949 4751	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน มีการถ่ายทอด ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำเกษตรกรรมไร้สารพิษ วิถีชีวิตของชาวชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีฐานงานที่ให้เรียนรู้ และศึกษาดูงานได้ เช่น โรงเห็ด การเลี้ยงไก่ การทอผ้าพื้นบ้าน เตาถ่านน้ำส้มควันไม้ สามารถที่จะมาพักค้างและเรียนรู้การสืบสานวัฒนธรรมแบบโบราณและวิถีชีวิตชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การแต่งกาย การทอผ้าด้วยมือ การเลี้ยงไก่ดำ ข้าวด้วยมือ อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ อบรมได้ครั้งละประมาณ 50 – 100 คนต่อครั้ง (2 รุ่นต่อเดือน)
7	ศูนย์การเรียนรู้ศิลปกรรมต้นแบบ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พระมหาสมโชค ชีรธมฺโม โทร 084-011-9948	ด้านการศึกษาและศาสนา	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนา โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง เชื่อมชมบรรยากาศการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม เช่น การประกวดวาดภาพ การจัดแสดงผลงานทางศิลปะ เป็นต้น อบรม : นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป ▪ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และเปิดอบรมระยะสั้นให้แก่ผู้สนใจทั่วไป รวม 2 ห้องเรียน (จำนวนผู้เข้าอบรม/ครั้ง 120 คน) นอกจากนั้นในวันธรรมดา เปิดใช้เป็นห้องเรียน และศึกษาดูงานแก่สถานศึกษาทั่วไปที่สนใจ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
8	ศูนย์การเรียนรู้วิปัสสนา โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พระครูวินัยธรวิธาร เตชปญฺโญ โทร. 081-810-4204	ด้านศาสนา	ศึกษาดูงาน ห้องวิปัสสนา เยี่ยมชมบรรยากาศการอบรมการฝึกสมาธิขั้นพื้นฐานและขั้นสูง การสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม เป็นกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ทางศาสนา ที่รองรับผู้ปกครองระหว่างรอคอยลูกหลานที่มาเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ อบรม : นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป อบรมการเจริญสติ สมาธิ ภาวนาจิต วิปัสสนาแก่นักเรียน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนทั่วไป ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันสำคัญทางศาสนา โดยวิทยากรประกอบด้วยพระ ครูพิเศษ และญาติธรรม (จำนวนผู้เข้าอบรม/ครั้ง 80 คน)
9	ศูนย์การเรียนรู้ศาสนสัมพันธ์เชิงคุณธรรม อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ อาจารย์นิทร วรรณะ โทร. 089-922-1572	ด้านการศึกษาและศาสนา	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้เพื่อความสมานฉันท์ โดยใช้หลักศาสนสัมพันธ์บนพื้นฐานคุณธรรม อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จัดกิจกรรมอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำนักเรียนจัดศึกษาดูงานศาสนสถานเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจหลักศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่นๆ ในสังคม เพื่อการเรียนรู้ เข้าใจ เปิดใจ ยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์และร่วมมือในการพัฒนาสังคมประเทศ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
10	ศูนย์การเรียนรู้คุณธรรมและสัมมาอาชีวะ แบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสัมมาศึกษา สันตือโสภ 65/37 ซอยนวนมิตร 48 ถนนนวนมิตร เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240 อาจารย์ไบนุญ ชาติบุญนิยม โทร. 089-522-5732	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดความรู้ด้านสัมมาอาชีวะ และเสริมสร้างคุณธรรม อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จัดค่ายพัฒนาผู้นำเยาวชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เด็กและเยาวชนจากสถานศึกษาและชุมชนที่สนใจ โดยมุ่งปลูกฝังคุณธรรมขั้นพื้นฐาน การพัฒนาตนเอง พึ่งพาตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น การเรียนรู้ผ่านฐานกิจกรรม/ฐานสัมมาอาชีวะต่าง ๆ เช่น ปลูกผัก เฝ้าถ่าน ปู๋ย น้ำยาเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะ ตลอดจน การรับประทานผักและอาหารมังสวิรัต การฟังเทศน์บรรยายธรรม ตลอดจนเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนพึ่งตนเอง
11	ศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุดโรงเรียนมงคลวิทยา โรงเรียนมงคลวิทยา(โรงเรียนพระปริยัติธรรม) หมู่ 1 ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พระวิทยา โทร.089-938-1939	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การบริหารจัดการห้องสมุดเพื่อสนองต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน เช่น การจัดทำฐานข้อมูล บุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรม การให้บริการ เปิดบริการ 24 ชั่วโมง มีกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการใช้ห้องสมุด

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
12	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรธรรมชาติวังสมบูรณ์ 109 หมู่ 4 ต.วังใหม่ กิ่ง อ. วังสมบูรณ์ จ. สระแก้ว 27250 ผู้ประสานงาน คุณศศิธร ชำรงรัตนศิลป์ โทรศัพท์ 08-1834-5366 โทรสาร 0-3725-1906 E-Mail. Wsb_healthfood@hotmail.com	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • การทำเกษตรธรรมชาติด้วยเทคนิคจุลินทรีย์ชีวภาพและเกษตรอินทรีย์วิถีไทยแบบพอเพียง • ส่งเสริมการรับประทานอาหารปลอดสารพิษ (มังสวิรัต) • การเรียนรู้กระบวนการผลิต แปรรูปพืชผลเกษตรอินทรีย์ ได้แก่ โปรตีนเกษตร น้ำมันถั่วเหลือง ข้าวกล้องอินทรีย์ น้ามะเมาะและแปลงสาธิต • การปลูกไม้ 7 ระดับ • เรียนรู้สมุนไพรใกล้ตัวและสมุนไพรพื้นบ้าน • การปลูกหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ • การใช้เสียงเพลงและกีฬาขัดเกลาจิตใจ อบรม : ▪ อบรมเกษตรกรเกษตรธรรมชาติและเกษตรอินทรีย์วิถีไทยแบบพอเพียง ▪ อบรมเยาวชนสร้างจิตสำนึกให้รักถิ่นกำเนิดโดยเรียนรู้เกษตรธรรมชาติวิถีคุณธรรม

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
13	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ อาจารย์มัทนา กุตะพันธ์ โทร. 081-553-0822	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ▪ จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมการปรับปรุงสาระการเรียนรู้ ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านฐานกิจกรรมต่าง ๆ ของสวนเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น โรงเรือนเพาะเห็ด บัญชีครัวเรือน ธนาคารขยะ ค่ายผู้นำเยาวชนด้านเศรษฐกิจพอเพียง การปรับปรุงสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ▪ จัดประกวดโครงงานเศรษฐกิจพอเพียงเชิงคุณธรรม นิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านคุณธรรมของโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
14	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ครุณัฐวิภา เทศะเพชรไพบูลย์	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน บูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมสร้างสังคมน่าอยู่ในโรงเรียน โดยค้นหาการใช้ชีวิตประจำวันอย่างพอเพียง เช่น การจัดการขยะ การพัฒนาให้เกิดแกนนำ(ครู/นักเรียน) การจัดทำโครงการบูรณาการการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
15	เครือข่ายบางซื่อร่วมใจพัฒนา 5/240 ซ.วัดเชิงหวาย ถ.กรุงเทพ-นนทบุรี แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. 10800 คุณสุทิน อ้นขวัญเมือง โทร. 08-5145-5350 คุณมนตรี พิมพาศ โทร. 08-1403-7505	ด้านเยาวชน ด้านสิ่งแวดล้อม	ศึกษาดูงาน ความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้นำ/ชาวบ้าน/เยาวชนในกระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม/การจัดกิจกรรมคัดแยกขยะ(การกำหนดราคาซื้อ-ขาย/การเปลี่ยนขยะบางชนิดให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่มขึ้น ฯลฯ) รูปแบบการบริหาร/จัดการกลุ่ม-กิจกรรม/การร่วมติดตามผลการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการขยายองค์ความรู้/กิจกรรมไปสู่ชาวบ้านในชุมชนกว้างขึ้น การบริหารจัดตั้ง“กองทุน” ที่เกิดจากรายได้ (การซื้อ-ขายขยะที่คัดแยก) เพื่อนำไปใช้ทำกิจกรรม “จิตอาสา” สงเคราะห์ผู้ยากไร้ในชุมชน และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ ด้านสังคมในกลุ่ม มี 9 ชุมชนในเขตบางซื่อที่ประสบกับปัญหาสภาพแวดล้อมๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกและทำกิจกรรม
16	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด.หนองสาหร่าย 169 หมู่ 1 ด.หนองสาหร่าย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี 71140 นายสิวโรจ จิตนิคม โทร.034-577272,089-8307688 081-7637341	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การพัฒนาจิตใจ การแบ่งปันเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำแผนแม่บทชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงินระดับตำบลรวบรวมกองทุนออมทรัพย์เพื่อจัดสวัสดิการร่วมกัน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
17	ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชน บ้านห้วยสะพานสามัคคี 49 หมู่ 2 ต.หนองโรง อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี 71140 นายประยงค์ แก้วประดิษฐ์ โทร.089-8367223	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การพัฒนาจิตใจ สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนรักป่า มีกิจกรรมปลูกป่า การดูแลอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ • การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การแปรรูปผลผลิตในท้องถิ่น เช่น ขนมหาล • การอนุรักษ์วัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน เช่น รำเหย่ย กลองยาว
18	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลท่าเสา 89 หมู่ 8 ต.ท่าเสา อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี นายพิพัฒน์ แก้วจิตคงทอง 089-9187663	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การพัฒนาจิตใจ การแบ่งปันเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง • วิสาหกิจชุมชน การทำปุ๋ยหมัก การรวบรวมผลผลิตจำหน่าย และการเลี้ยงโคขุน • การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงินเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน
19	ศูนย์เกษตรอินทรีย์บ้านเลือก 85 หมู่ 7 ต.บ้านเลือก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี นายวิฑูรย์ ศรีเกษม โทร. 087-0485640	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การพัฒนาจิตใจ การแบ่งปันเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง • การทำเกษตรธรรมชาติ เช่น การปลูกข้าวโพด 8 แถว การทำปุ๋ยชีวภาพในชุมชน การใช้สมุนไพรไทย เช่น การทำลูกปะคบสมุนไพร

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
20	ศูนย์การเรียนรู้ บ้านบ่อมะกรูด 63 หมู่ 7 ต.บ้านม่วง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี นายธัมมสัจญ์ อุ่มเอิบ โทร.089-2350663	ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นชุมชนด้านยาเสพติด การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงินเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน การจัดการทางด้านสื่อชุมชน วิทยูชุมชนเพื่อเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน
21	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลบ้านสิงห์ 106 หมู่ 12 ต.บ้านสิงห์ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี นางจำปา ฮวดมา โทร.032-356649	ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การทำเกษตรอินทรีย์ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การดูแลสุขภาพชุมชน โดยกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อ.ส.ม.) การแปรรูปอาหาร ทำขนม ตามเทศกาล
22	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลบางระกำ ต.บางระกำ อ.บางเลน จ.นครปฐม นายสมชาย ชันอินทร์งาม โทร.081-9037393	ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การพัฒนาจิตใจ การแบ่งปัน เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน โดยการจัดสวัสดิการชุมชน การทำเกษตรอินทรีย์และการอนุรักษ์ ดูแล กลุ่มแม่น้ำท่าจีน การจัดสรรที่อยู่อาศัย ให้ผู้ด้อยโอกาส บ้านเอื้ออาทร
23	ศูนย์เรียนรู้ป่าชุมชน ตำบลท่าตะคร้อ 30/3 หมู่ 3 ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี นายสมพร ทัพนาค โทร.089-5510835	ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การจัดการป่าชุมชน อนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมการปลูกป่า และดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำแผนแม่บทชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงิน รวบรวมกองทุนออมทรัพย์เพื่อจัดสวัสดิการร่วมกัน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
24	ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนบางขุนไทร 90 หมู่ 6 ต.ลำขุนไทร อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี นายสันติ อภิสิทธิ์แก้วเจริญ โทร.089-0865099	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เช่น การดูแลรักษาป่าต้นน้ำ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การทำอาชีพประมงชายฝั่ง
25	ศูนย์เรียนรู้ตำบลคลองเป็น ต.คลองเป็น อ.เมือง จ.สมุทรสาคร พ.ท.องอาจ อินทรสุนทร โทร.089-5021529	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การจัดการป่าชุมชน อนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมการปลูกป่า การทำเกษตรธรรมชาติและดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง • การทำแผนแม่บทชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงิน รวบรวมกองทุนเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน
26	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ 10 ตำบลแขวงลาดยาว อ.จตุจักร กทม. อ.จิระพันธ์ สวัสดิ์ โทร. 0 2954 3648	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นแหล่งศึกษาการบูรณาการหลักสูตรเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระในรูปแบบโครงการได้แก่ 1 ค่ายสร้างผู้นำเยาวชน 2 ขยายเครือข่ายผู้ปกครอง ▪ ศูนย์เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและเศรษฐกิจพอเพียง 4 ภาค

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
1	ศูนย์ฝึกอบรมบุญนิยมคอยรายปลายฟ้า 259 หมู่ที่ 8 ต.ท่าสาย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 นายสมพรชัย(ไม้เพชร) กุระปะ โทร. 085-807-6642, 053-700-504	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การพัฒนาจิตใจ จากการฟังธรรม รักษาศีล 5 ศีล 8 • การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ ขยะวิทยา ปุ๋ยสะอาด กลีกรรรมไร้สารพิษ ▪ อาชีพเสริมรายได้ เช่น การทำเห็ด การทำน้ำยาเอนกประสงค์ แชมพูสมุนไพร สบู่ ฯลฯ ▪ อาหารแปรรูป (มังสวิรัต)
2	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบุญนิยมเพชรผาภูมิ 63 หมู่ที่ 21 บ้านฟ้าแก้ว ต.วังทอง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000 นางเยาวดี ศรีพันธุวนุสรณ์ โทร. 01-1714674 ชุมชน 07-9439280	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ดิน น้ำ พลังงานสิ่งแวดล้อม • พัฒนาระดับจิตใจและคุณธรรม จากการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและความสะดวก • การปลูกพืชพรรณธัญญาหารที่ไร้สารพิษ เพื่อดำรงชีวิตและแจกจ่ายผู้อื่น • เป็นแหล่งเพาะปลูกพืช ผัก(ทำสวน ทำไร่ ทำนา) ทั้งพื้นราบและไหล่เขาที่ลาดชันตาม
3	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มหอมบุญอโศก 4/1 หมู่ 5 บ้านป่าไผ่ ต.ไพร่ฮ้อย อ.เด่นชัย จ.แพร่ 54110 นายอำนาจ คล้าใบ โทร. 089-757-3407	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การทำกิจกรรมไร้สารพิษ ปลูกผักพื้นบ้านแบบเพียงพอสำหรับบริโภคตลอดปี • เป็นชุมชนที่มีภูมิคุ้มกันในตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ในปัจจัยที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ หลักสูตร “วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง” การใช้วิถีชีวิตแบบชาวชุมชน(ครั้งละไม่เกิน15 คน)ระยะเวลา 5 วัน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
4	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภูผาฟ้า 31/1 หมู่ 5 บ้านแม่เลา ต.ป่าเป้า อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 50150 053-271262 นางจุรีย์ ตันวิระ โทร. 01-3223221 ที่ติดต่อ: ร้านอาหารชมรมมังสวิรัต 42 ถนนมหิตล ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000 นายเมืองหิน ลือโขง กรรมการ 06-1153677	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ดิน น้ำ พลังงานสิ่งแวดล้อม พัฒนาระดับจิตใจและคุณธรรม จากการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและความสะดวก การปลูกพืชพรรณธัญญาหารที่ไร้สารพิษ เพื่อดำรงชีวิตและแจกจ่ายผู้อื่น เป็นแหล่งเพาะปลูกพืช ผัก(ทำสวน ทำไร่ ทำนา) ทั้งพื้นราบและไหล่เขาที่ลาดชันตาม
5	ศูนย์เรียนรู้แผ่นดินชีวิตชุมชน ตำบลบ้านโอง ศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติ หมู่ 1 ตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร นายมนตรี จันทร์เนตร โทร. 081-036-0271	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การทำเกษตรครบวงจร การปลูกข้าว สีข้าวเปลือกเอง นำปลายข้าว ไปเลี้ยงสัตว์ และนำมูลสัตว์ไปเป็นในแปลงนา การทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต ร้านค้าชุมชน ขายสินค้าที่เองได้ในชุมชน การปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อไว้รับประทานเอง และบางส่วนนำไปขายให้ร้านค้าชุมชน การทำน้ำยาเอนกประสงค์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน กลุ่มทำนาชีวภาพ เพื่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นการลดต้นทุนการผลิต อบรม การทำน้ำหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำน้ำยาเอนกประสงค์

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
6	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลน้ำแพร่ หมู่ 7 ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ นายเม็ค สิทธิวงศ์ โทร. 089-851-3259	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ให้ความรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ทำการเกษตร เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร อบรม การทำน้ำหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ
7	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลศรีเมืองชุม ศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนชวานา กลุ่มเกษตรยั่งยืน ต.ศรีเมืองชุม หมู่ 7 ตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย นางพรรณพิมล ปันคำ โทร. 081-025-5598 59 หมู่ 7 ต.ศรีเมืองชุม อ.แม่สาย จ.เชียงราย	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนชวานาที่ให้ความรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ และหาวิทยากรทดแทนการใช้สารเคมีในพื้นที่การผลิตการเกษตร การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต มีการอบรมเพื่อเป็นเงินทุนการผลิต ธรรมชาติดินนี้เก่าไม่สร้างหนี้ใหม่ มีธนาคารขี้วัวเพื่อเก็บวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย มีกลุ่มผักปลอดสาร, ข้าวสารปลอดสาร, ฯลฯ อบรม ปุ๋ยสูตรต่างๆ การปรับปรุงบำรุงดิน สมุนไพรป้องกันและกำจัดแมลงและการทำนาไม่ไถพรวน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
8	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลเชียงทอง ชุมชนวัดแก้ววิเศษ หมู่ 4 ต.เชียงทอง กิ่ง อ.วังเจ้า จ.ตาก นางจันทร์ อุดมโกชน์ โทรศัพท์ 089-960-8061 โทรสาร 055-593203	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบตำบลเชียงทอง กิ่งอำเภอวังเจ้า เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านอาชีพของผู้เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีการทอผ้า ย้อมผ้า ทางธรรมชาติ ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน การทำไม้กวาด จักสาน แข่งตะกร้า กะม่องค์ปลา ไซดักปลา กระจับข้าว
9	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลศรีษะเกษ หมู่ 4 ต.ศรีษะเกษ อ.นาน้อย จ.น่าน นายบุญยก สุทธะ โทร. 01-3667811	ด้านที่อยู่อาศัย / ป่าชุมชน	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ สร้างที่อยู่อาศัยให้กับผู้ที่ไม่มียี่ที่อยู่ ศูนย์การเรียนรู้สมุนไพรในป่า เรียนรู้สมุนไพร สรรพคุณของสมุนไพรในการรักษาโรค การผลิตกระดาษชุมชน โดยนำวัสดุคืบในชุมชน สวัสดิการชุมชน เป็นการออมเพื่อช่วยเหลือกันของสมาชิก ด้านสวัสดิการ ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชน เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าของส่วนรวมในตำบล การเลี้ยงหมูหลุม เป็นการประหยัดค่าหัวอาหารสัตว์ และมูลสัตว์ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่ค่อยมีไขมัน อบรม เรื่องของสมุนไพร

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
10	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลห้วยยางขาม 133 หมู่10 ต.ห้วยยางขาม อ.จุน จ.พะเยา นายวิเชียร เชื้อชาญ	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ให้ความรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ทำการเกษตร เป็นชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เพื่อเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน อบรม การทำน้ำหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า
11	ศูนย์การส่งเสริมการปลูกข้าวครบวงจร 1/1 หมู่ 1 ต.ท่างาม อ.วัดโบสถ์ จ.พิจิตรโลก นายสุริน อินจง โทรศัพท์ 081-962-1312 โทรสาร.055-291236	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องการบริหารจัดการเรื่องโรงสีชุมชน ส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดสารเคมีนำมาผลิตเป็นข้าวกล้องจำหน่ายในชุมชนและนอกชุมชน สมาชิกมีการกำหนดการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก เพื่อนำมาแปรรูปจำหน่าย และจดทะเบียนตราสัญลักษณ์เป็นของกลุ่มเอง มีการประเมินราคาเพื่อการจำหน่ายข้าวสารได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง
12	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลสระประดู่ หมู่ 8 ต. สระประดู่ อ. วิเชียรบุรี จ. เพชรบูรณ์ นายทองใบ สุนทร โทร 09-5623399 และ 056-753055	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้าชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กลุ่มสมาชิกในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่นการถักไหมพรม ทำหมวกกึ่ง หมอน ผ้าห่ม ฯลฯ ศูนย์ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก ผู้ด้อยโอกาส เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
13	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลนาพูน 142 หมู่ 2 ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ นายสงัด กำเจริญ โทร 089-4293254	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้การลดรายจ่ายในครัวเรือน เช่น ทำน้ำยาเอนกประสงค์ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ลดต้นทุนในการผลิต และความภัยไม่มีสารพิษในด้านการทำการเกษตร อบรม การทำน้ำยาเอนกประสงค์ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
14	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลเวียงของ วัดต้นแก้ว 67 หมู่ 3 ต.เวียงของ อ.เมือง จ.ลำพูน นางวันทณี สุขมิลินท์ โทร 09-4330738	วัฒนธรรมพื้นเมือง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้การเรื่องวัฒนธรรมชุมชน โดยเฉพาะวัฒนธรรมของคนของ
15	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลแม่มอก หมู่ 5 ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง นางมยุเรศ แลวงคันธ์ โทร 09-2625021	ป่าชุมชน / ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้การป่าชุมชน เป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรของชุมชน ทำฝ้ายแก้วโดยคนในชุมชน และกลุ่มเยาวชน ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารในโรงเรียน โดยครูและนักเรียนได้เห็นความสำคัญการทำธนาคารขยะ ฝึกปลอดสารพิษ เพื่อลดรายจ่าย และเพื่อความปลอดภัยในเรื่องอาหาร สมุนไพรรักษาโรค รู้จักการใช้สมุนไพรรักษา

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
16	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลป่าจี่ 339 หมู่ 9 ต.ป่าจี่ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย นางอมรรัตน์ มิ่งรอด โทร 01-2846088 และ 055-630261	วัฒนธรรม คนตรีไทย เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทย (ดนตรีพื้นบ้าน) เป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมดั้งเดิม และทำให้เยาวชนเกิดจิตสำนึกรักวัฒนธรรมและยังสร้างรายได้ให้กลุ่มเยาวชนที่เล่นดนตรี อบรม • การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และน้ำหมักชีวภาพ
17	ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชน ตำบลวังแดง 44 หมู่ 10 ต.วังแดง อ.ตรอน จ.อุดรธานี นายพงษ์ศักดิ์ ทองอยู่ โทร 01-0404939	เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้เกษตรยั่งยืน ไม่พึ่งพาสารเคมี และลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตร • การเลี้ยงปลาในกระชัง เพื่อเป็นอาหาร และสร้างรายได้ให้กับผู้เลี้ยง • การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต • วิสาหกิจชุมชน การผลิตสินค้าชุมชน และการบริหารจัดการเอง
18	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลคลองน้ำไหล หมู่ที่ 19 ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร นายประพันธ์ จิตคำ โทร 081-9736546	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าและย้อมผ้าแบบธรรมชาติ เป็นอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม • ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ หัตถกรรมชุมชน เช่นการผลิตพรมเช็ดเท้า แปรรูปไม้ ทอผ้าพื้นเมือง แปรรูปอาหาร การจักสานและทำของที่ระลึก • เกษตรอินทรีย์ ปลูกพืชปลอดสารพิษเพื่อบริโภคและจำหน่าย
19	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลสังฆาม หมู่ที่ 2,5 ตำบลป่าสัก อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร นางสายพิน คำฝอย โทร 086-2081351	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เดินป่าศึกษาเรียนรู้เรื่องป่าและสมุนไพร • ศูนย์การเรียนรู้จักสานนิคม อนุรักษ์การจักสานและจักสานตามความต้องการตลาด • ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กลุ่มสตรีในชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
20	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลวังเปา ตำบลวังเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ นายรุ่งสุริยา เชียงชีระ โทร 089-5567155	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การจัดการสวัสดิการวันละบาท เป็นการออมทรัพย์เพื่อทำสวัสดิการ ศูนย์ผลิตน้ำดื่มชุมชน เป็นการลดรายจ่ายและทำให้เงินไม่ไหลออกนอกชุมชน ศูนย์นวดแผนโบราณ บริการนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้คนในชุมชน
21	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลแม่ทา ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ นายกำจัด อะติละ โทร 087-1759670	ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยคนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาป่าชุมชน เกษตรอินทรีย์ การปลูกพืชผักโดยไม่ใช้สารเคมี ส่งเสริมอาชีพชุมชน
22	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบ้านด้าย หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย นายมานพ สุริยะศักดิ์ โทร 084-1759625	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เกษตรอินทรีย์ชีวภาพ การทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมี ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
23	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลช่องแคบ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก น.ส. สิริมน กิมรัมย์ โทร 089-8397558	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้อาชีพของกลุ่มสตรีในตำบล เช่นการทำงานนมคูกี้ ทำแยมจากเปลือกส้มโอ ฯลฯ การเลี้ยงโคขุนชุมชน /ปลูกหญ้าพันธุ์ดี การอนุรักษ์ป่าไม้
24	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลประดาง ตำบลประดาง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก นายสงคราม แก้วประดิษฐ์ โทร 089-5656643	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าพื้นเมือง ส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้ผ้าพื้นเมือง การเลี้ยงโคชุมชน เป็นการเพิ่มรายได้
25	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบัวใหญ่ ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน นางฉิมมพร กองสอน โทร 081-8841423	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์เรียนรู้ที่ดินทำกิน / อยู่อาศัย การสร้างที่อยู่อาศัยให้กับคนจน และรับรองการครอบครองที่ดินทำกิน การพัฒนาคนเชิงคุณธรรม เข้าค่ายอบรมเยาวชน ให้มีคุณธรรม ลานเทศกาลธรรม เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ปลูกฝังเยาวชนในโรงเรียนให้เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการปฏิบัติจริง อนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้าน สวัสดิการชุมชน การออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการ
26	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลสัน หมู่ที่ 5 ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน นายสมคิด สีเขียว โทร 089-9852546 , 084-7397122	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ วัวและโคไปนอนในนา เป็นการเพิ่มรายได้ให้เจ้าของวัว / โค ที่นำไปนอนในนา และลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย เกษตรอินทรีย์ / ปลูกพืชปลอดสารพิษ ศูนย์วิสาหกิจชุมชน เช่น ผลิตผ้าทอ การเพาะเห็ด ผลิตถัณฑ์ไม้ไผ่ ฯลฯ อบรม การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
27	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรครบวงจร 154 หมู่ที่ 4 ตำบลน่าน้อย อำเภอน่าน้อย จังหวัดเขียงน่าน 55150 นางศรีสุภักดิ์ จายานะ โทร 089-6314031 , 054-789538	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรแบบครบวงจร	ศึกษาดูงาน • การเลี้ยงสัตว์ด้วยอินทรีย์ ทำให้มูลสัตว์ไม่เห็น และเป็นการลดรายจ่าย • การบำบัดสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงสัตว์ นำมูลสัตว์มาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ • โรงเรียนชาวนา การทำนาได้โดยไม่ไถ เป็นที่ศึกษาเรียนรู้การทำนาของเยาวชน • เกษตรอินทรีย์ ปลูกผักปลอดสารพิษและ สมุนไพร อบรม การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
28	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบ้านถ้ำ ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา นายเชิดพงษ์ อัมพฐ โทร 08 9951 3379 นายวรเทพ ปรัชญากิตติ โทร. 08 6913 7603, 08 1961 6730	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ และปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ส่งเสริมการใช้อินทรีย์ชีวภาพแทนสารเคมี และส่งเสริมการปลูกผักปลอดสาร • เป็นจุดศึกษาดูงาน แปลงสาธิตเกษตรปลอดสาร หมู่ที่ 7 • ศูนย์เรียนรู้ผลิตภัณฑ์ชุมชน • ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน
29	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลดงเสื่อเหลือง ตำบลดงเสื่อเหลือง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร น.ส.ศรีนวล รอดหัวรอบ โทร 086-9396180 , 056-619117	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ร้านค้าชุมชนโดยชุมชน ขายสินค้าของชุมชนเอง ถ้าไรจะจัดทำสวัสดิการให้สมาชิก • กองทุนน้ำมัน เพื่อให้รายได้หมุนเวียนกับมาสู่คนในชุมชนเอง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
30	ศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนแก่นเงิน / ศูนย์สาธิตการตลาด เลขที่ 277 ม.10 ตำบลหนองแวง อำเภอพรมพิราม จังหวัดพิษณุโลก นายไบโพบย ฝึกแฝง โทร 081-9719577	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การทำเกษตรอินทรีย์ ลดต้นทุนการผลิต • ศูนย์เรียนรู้องค์การการเงินชุมชน การจัดการด้านการเงินในชุมชน • ศูนย์สาธิตการตลาด การบริหารจัดการด้านการตลาดโดยชุมชนเอง • ปิมน้ำมันชุมชน เพื่อให้เงินหมุนเวียนในชุมชน กำไรกับคืนมาอย่างสมาชิก
31	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบัววัฒนา ตำบลบัววัฒนา อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ นายราเชนทร์ บุญคำพริ้ว โทร 081-8887358 , 056-781948	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมชุมชน	ศึกษาดูงาน • การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น • การอนุรักษ์ปลาในอ่างเก็บน้ำ • ศูนย์เรียนรู้การสร้างที่อยู่อาศัย • ปิมน้ำมันชุมชน การบริหารจัดการโดยชุมชนเอง
32	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลภูน้ำหยด ตำบลภูน้ำหยด อำเภอวิเชียรบุรี เพชรบูรณ์ นายกวี วิเศษชาติ โทร 089-270-7511	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าและซ่อมผ้าธรรมชาติ • ธุรกิจชุมชน การทำธุรกิจของชุมชน โยคนในชุมชนเอง • สุขภาพชุมชน เพื่อดูแลและป้องกันเรื่องสุขภาพของชุมชน • อาชีพชุมชน เป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชน • ปิมน้ำมันชุมชน การบริหารจัดการโดยชุมชนเอง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
33	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบ้านกาศ ต.บ้านกาศ อ.สูงเม่น จ.แพร่ นายชานัน เข้มวิชัย โทร 081-7834318	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์เกษตรอินทรีย์ การผลิตอาหารด้านการเกษตร โดยไม่ใช้สารเคมี • การทำบัญชีครัวเรือน ฝึกและเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน
34	ศูนย์การเรียนรู้อนุรักษ์กล้วยไม้ท้องถิ่น หมู่ 2 ตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน นายบุญส่ง ใจกรุ่นคิด โทร. 087-184-8095	วัฒนธรรมและ ทรัพยากรธรรมชาติ	ศึกษาดูงาน • ศูนย์กล้วยไม้ท้องถิ่น ส่งเสริมและอนุรักษ์กล้วยไม้พันธุ์พื้นเมืองในท้องถิ่น • ศูนย์เรียนรู้การทอผ้า ย้อมผ้า ชนเผ่ากระเหรี่ยง วัฒนธรรมของชนเผ่ากระเหรี่ยง
35	ศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ชุมชนเผ่าระหว่า หมู่ 3 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง แม่ฮ่องสอน นายคำปวน คงสันติสุข โทร. 084-807-9392	วัฒนธรรม	ศึกษาดูงาน • ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าระหว่า เป็นการอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมเผ่าระหว่า • ศูนย์พันธุกรรมข้าวเผ่าระหว่า อนุรักษ์พันธุ์ข้าวท้องถิ่นดั้งเดิม
36	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลหัวเสือ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จสอ.ชัย วงศ์ตระกูล โทร 081-9532316	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ทรัพยากรธรรมชาติ	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้การจัดการเงินชุมชน การบริหารจัดการเงินของชุมชน • การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการและดูแลป่าไม้ ทำฝายแม้ว • เกษตรยั่งยืน การผลิตอาหารทางการเกษตรแบบไม่พึ่งพาสารเคมี

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
37	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบ้านแหง ตำบลบ้านแหง อำเภอแวง จังหวัดลำปาง นางชุลีภรณ์ รัชชพงค์รักษ์ โทร 054-261354	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ชีวภาพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้อินทรีย์ชีวภาพ แทนสารเคมีในการทำการเกษตร การทำบัญชีครัวเรือน ส่งเสริมและพัฒนาการทำบัญชีครัวเรือน เป็นจุดศึกษาดูงานปลงสาริตเกษตรปลอดสารพิษ ศูนย์เรียนรู้ผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นสินค้าสร้างรายได้ให้คนในชุมชน
38	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลธารณะสุข หมู่ 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน นางอุบล ธรรมนันท์ โทร 089-0759295	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้สมุนไพรและยาสมุนไพรพื้นบ้าน ส่งเสริมให้คนในชุมชนและผู้สนใจใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การนวดแผนไทย เพื่อสุขภาพ ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพชุมชน ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข อบรม แพทย์แผนไทยและการใช้ยาสมุนไพร
39	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลท่าทอง วัดหนองป่ากอสามัคคีธรรม ม.1 ต.ท่าทอง อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย 64110 พระครูวิจิตรธรรมนิเทศก์ โทร 055-647299	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้กองทุนเงินล้าน การบริหารจัดการที่โปร่งใสมีคุณธรรม ถูกต้อง ศูนย์การเรียนรู้ด้านจริยธรรม ศูนย์การเรียนรู้วิถุชุมชน วิสาหกิจชุมชน การจักสานแข่งไม้ไผ่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
40	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านไร่ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย พ.อ.อ.ไกรสร นาคสวัสดิ์ โทร 01-0459710	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้การตัดเย็บเสื้อผ้าชุมชน เกิดความสามัคคีขึ้นในชุมชน การทำการเกษตรแบบธรรมชาติ ลดรายจ่าย และปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค
41	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลกิ่งตะเภา หมู่ 4 ตำบล กิ่งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัด อุดรดิตถ์ จ.ส.ต.สงว รวยอบกลิ่น โทร 089-5675467	ด้านกองทุนข้าว	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องการบริหารจัดการเรื่องโรงสีชุมชน ส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดสารเคมีนำมาผลิตเป็นข้าวสารจำหน่ายในชุมชนและนอกชุมชน นำกลับไปอัดเป็นถ่านใช้ในการถุ้งตม มีการตั้งราคาเพื่อการจำหน่ายข้าวสารได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง
42	ศูนย์การเรียนรู้ตำบลแสนตอ ตำบลแสนตอ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ น.ส.ดรุณี ท้าวมา โทร 087-1943861	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้เกษตรยั่งยืน ไม่พึ่งพาสารเคมี และลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตร การพัฒนาคน เด็กเยาวชน คนรุ่นใหม่ เพื่อให้คนมีคุณภาพดีมากขึ้น การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
43	แหล่งเรียนรู้ ตำบลแม่ระกา 458/1 ม.15 อ.วังทอง จ.พิษณุโลก นายบุญมาก รุนกระโทก นายชาติ ไชยสิทธิ์ โทร 081-886-5029 E-Mail.nrr_chart@hotmail.com	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การทำบัญชีชีวิต ผักสวนครัว ย่อโลก (ดิน 1 นิ้ว 3) สวนสมุนไพร ภูมิชีวภาพ แนะนำการสรรพคุณสมุนไพร การเก็บรักษาและการใช้ประโยชน์ วิธีการปลูก
44	แหล่งเรียนรู้ ตำบลแม่ระกา 135/1 ม. อ.วังทอง จ.พิษณุโลก นายบุญส่ง สิริโยธิน นายชาติ ไชยสิทธิ์ โทร 081-886-5029	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน บัญชีชีวิต การเผาถ่านด้วยเตา 200 ลิตรและการใช้น้ำส้มควันไม้ในการทำนา ทำสวนครัว เรียนรู้การทำเตาเผา วิธีการเผาและการเก็บรักษา
45	แหล่งเรียนรู้ ตำบลแม่ระกา 102 ม.12 อ.วังทอง จ.พิษณุโลก นายสม อมกระโทก นายชาติ ไชยสิทธิ์ โทร 081-886-5029 E-Mail.nrr_chart@hotmail.com	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เรียนรู้การทำบัญชีชีวิต โดยการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ เริ่มจากการวางแผนการทำบัญชี การคิดคำนวณต้นทุน การวิเคราะห์การใช้จ่ายและการประเมินผลตอบแทนเพื่อหาความคุ้มค่า การทำข้อมูลการบันทึกมาวิเคราะห์ สรุปรายเดือน รายปี ว่ามีการลงทุนเท่าไร ได้กำไรหรือขาดทุนเท่าไร

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
46	แหล่งเรียนรู้ ตำบลแม่ระกา 245 ม.9 อ.วังทอง จ.พิษณุโลก นายบัว แซ่ลือ นายชาติ ไชยสิทธิ์ โทร 081-886-5029 E-Mail.nrr_chart@hotmail.com	ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การทำอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทยซอด้วง สอนการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน โดยเริ่มจากการเรียนรู้ตัวโน้ต เทียบเทียบและการฝึกเล่นเครื่องดนตรี เพื่อถ่ายทอดศิลปะ วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่
47	แหล่งเรียนรู้ ตำบลแม่ระกา 130 ม.12 อ.วังทอง จ.พิษณุโลก นายบุญธรรม ทงมี นายชาติ ไชยสิทธิ์ โทร 081-886-5029 E-Mail.nrr_chart@hotmail.com	ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การบูรณาการการสอนตัดกระดาษในพิธีกรรมวัฒนธรรมเข้ากับแผนการสอนของโรงเรียน สอนการตัดกระดาษในพิธีกรรม วัฒนธรรมพื้นบ้าน ให้กับเยาวชนและผู้สนใจและการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่
48	ศูนย์เรียนรู้ป่าชุมชนบ้านกิตตินันท์ หมู่ 14 ตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 55150 นายทองชั้น ธิเชียว โทร.054-779-578	ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน ป่าชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ลำธาร เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แบบธรรมชาติของสัตว์น้ำและสัตว์ป่า สมนไพร อาหารป่าทุกชนิด มีวิทยากรประจำศูนย์ บรรยายให้ความรู้กับคนที่มาศึกษาดูงาน อบรม อบรมของนักศึกษาในช่วงปิดภาคเรียน เข้าค่ายศึกษาเรียนรู้กับธรรมชาติจากป่า

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
49	ศูนย์เรียนรู้ป่าชุมชนบ้านหนองบัว หมู่ 9 ตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 55150 นายแปลก แสนนะ โทร. 089-264-2047	ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งเรียนรู้การจัดการป่าชุมชนที่ชาวบ้านช่วยกันอนุรักษ์ รักษาไม่ให้ใครมาบุกรุกทำลายป่า มีประเพณีบวชป่าทุกปี และมีกฎระเบียบถือปฏิบัติร่วมกันทั้งตำบล มี “ผาดำ” เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่ชาวบ้านเคารพนับถือและมีพิธีสักการะบูชา ทำบุญ จุดธูป ไฟทุกเดือน 8 ของทุกปี เป็นแหล่งเรียนรู้สมุนไพรพื้นบ้านและอาหารป่า เป็นป่าที่ทำรายได้ให้กับชุมชน
50	ศูนย์เรียนรู้หมูหลุม หมู่ 3 ตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 55150 นายเชี่ยม มาพรม โทร. 086-159-8159	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ การเลี้ยงหมูหลุม เพื่อลดต้นทุนและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ของคนในชุมชน การทำปุ๋ยหมักจากขี้หมู เพื่อส่งเสริมคนในชุมชนให้มีสุขภาพที่ดี ได้บริโภคผักปลอดสารพิษ
51	ศูนย์เรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลศรีษะเกษ หมู่ 4 ตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 55150 นายเกษตร ขศบุญเรือง โทร.081-951-0669	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และเป็นต้นแบบในการจัดการชุมชน เช่น เรื่องบ้านมั่นคงชนบท การจัดการเรื่องที่ดิน การออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการ ออมทรัพย์วันละ 1 บาท เป็นต้น

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
52	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านแม่จ้อง หมู่ 4 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอคอกะเสี จังหวัดเชียงใหม่ 50220 อาจารย์สนธิชัย สมเกต โทร.081-883-5474		ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนบ้านแม่จ้อง(โรงเรียนประถมศึกษา) เป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบรม. จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ จัดการเรียนการสอนด้านพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จัดอบรมสอนดนตรีพื้นเมืองล้านนา นวดแผนไทย บัญชีครัวเรือน ตลอดจนจัดทำระบบแหล่งเรียนรู้ชุมชนและแผนที่ความดี

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
53	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนแม่มิมวิทยา 668 หมู่ 1 ตำบลริมใต้ อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ อาจารย์ยงยุทธ สรรพอุดม โทร.053-860-292,053-297-520	ด้านเยาวชนและ ครอบครัว	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนบ้านแม่มิมวิทยา(โรงเรียนมัธยมศึกษา) เป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. ▪ จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนตลอดจนการศึกษาดูงานชุมชนทุ่งยาว จ. ลำพูน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ▪ จัดทำโครงการ “ตามรอยเท้าพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง” เสริมสร้างครอบครัวคุณธรรมต้นแบบ ตลอดจนจัดนิทรรศการแสดงผลงานและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการดำเนินโครงการ ▪ จัดกิจกรรมจัดทำวารสารสายสืบสี่รัฐ โดยมุ่งหมายส่งเสริมเยาวชนคนท้องถิ่นให้เป็นผู้เก็บรวบรวม เขียน ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความคิดเห็นด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ตนเองค้นพบในชุมชน ผ่านงานเขียนลงในวารสาร ซึ่งเป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความเข้าใจในการอยู่อาศัยร่วมกันในชุมชนท้องถิ่น ภาคเหนืออย่างสันติสุข

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
54	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง 195 ม.2 ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220 อาจารย์ไมตรี ชินะ โทร.053-840-710, 08-4687-6645, 08-1884-0660		ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนบ้านป่าไม้แดง(โรงเรียนมัธยมศึกษา) เป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. ▪ จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การปรับปรุงสาระการเรียนรู้ พัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน ตลอดจนการศึกษาดูงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จ.เชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ▪ จัดกิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นเมือง เช่น อาหาร งานศิลปะ หัตถกรรม การทำเกษตร เช่น เพาะเลี้ยงปลา กบ เพาะเห็ด ตลอดจนจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการดำเนิน โครงการ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
55	ศูนย์สังคมพัฒนาสังฆมณฑลเชียงใหม่ เป็นองค์กรศาสนาภายในสังกัดสภาแห่งบาทหลวง โรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย 5/1 ซอย 12 ถนนเจริญประเทศ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 บาทหลวงสุธี เจริญกุล 053-821-063 นางสาวกิ่งแก้ว จันทิพย์ โทร. 086-672-4761	ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์ประสานและสร้างเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรรัฐท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรต่างประเทศ สถาบันการศึกษา/วิชาการ และองค์กรพระศาสนจักรเพื่อการพัฒนาชุมชนชนเผ่า ส่งเสริมความเข้มแข็งชีวิตครอบครัวและสร้างสรรค์ความเป็นหนึ่งเดียว ความมีน้ำใจเอื้ออาทรต่อกัน โดยมีคุณค่าทางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนเป็นพื้นฐาน การพัฒนาแกนนำ ผู้นำชุมชน เด็กและเยาวชนคณะกรรมการและสมาชิกเครือข่ายแกนนำคาทอลิก การรณรงค์ให้เกิดการระดมทุนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส งานด้านเอกสารข้อมูล เช่น จัดหาเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานพัฒนากับประชาชน
56	ศูนย์ฝึกอบรมคาทอลิกบ้านเทอดไท 630 ม.11 ต.แม่สองใน อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย นายสิระ พูมา โทรศัพท์ : 081- 028-2701 บาทหลวงเกลาดิโอ กอร์ดี้ โทรศัพท์ : 053-451-103	ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ด้านวิถีชุมชน	
57	ศูนย์ฝึกอบรมคาทอลิกฝาง 295 ถ.โชตนา ตำบลเวียง อำเภอฝาง จ. เชียงใหม่ นายสิระ พูมา โทรศัพท์ : 081- 028-2701 บาทหลวงเกลาดิโอ กอร์ดี้ โทรศัพท์ : 053-451-103	ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ด้านวิถีชุมชน	

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
58	ศูนย์การเรียนรู้คุณธรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น วัดสบลิ้น ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 52140 พระมหาบุญมี ฐิตธมฺโม โทร.086-194-3459	ด้านศาสนา วัฒนธรรม และวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา การศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และความเคารพศรัทธาของชุมชน • กิจกรรมการศึกษาดูงานที่น่าสนใจ ได้แก่ พิพิธภัณฑที่รวบรวมโบราณวัตถุและมรดกล้ำค่าของชุมชนท้องถิ่นทางภาคเหนือ พิธีกรรมอนุรักษ์ป่าตามแนวคิดประเพณีความเชื่อท้องถิ่น ศึกษาดูงานและประสานงานพัฒนาเผยแพร่ศาสนาร่วมกับเครือข่ายวัดและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น จัดรายการวิทยุกระจายเสียงในชุมชนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันในชุมชน เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้ การอนุรักษ์วัฒนธรรมล้านนา การเผยแพร่พระพุทธศาสนา รณรงค์ประชาธิปไตย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเสริมคุณธรรมความดี เป็นต้น อบรม : เด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชน อบต. ▪ การจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาในวันเสาร์-อาทิตย์แก่พระภิกษุ สามเณร เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปในชุมชน และจัดการแข่งขันตอบปัญหาธรรมะเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านพุทธศาสนาในท้องถิ่นภาคเหนือ ▪ จัดอบรมดนตรีพื้นบ้าน โดยส่งเสริมการเล่นดนตรี อนุรักษ์เครื่องดนตรี และภาษาล้านนา

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
59	หมู่บ้านปางค่า ต. ตำบลอ. เทิง จ. เชียงราย ดร. คมพล สุวรรณภู โทร. 081 6368241	ด้านความเข้มแข็งของชุมชน ด้านวิถีชีวิตในชุมชน	• การสร้างแกนนำเด็กและเยาวชน ให้พื้นที่และโอกาสการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน การให้เด็กมีส่วนร่วม คิด ร่วมตัดสินใจ ฝึกให้เด็กใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยมีแกนนำผู้ใหญ่เป็นผู้อบรม บ่มเพาะ ปลูกจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนผ่านกิจกรรมต่างๆ มีผู้นำชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ ใฝ่เรียนรู้และค้นหาสิ่งใหม่ๆ ที่ดีๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ชาวบ้านมีความเชื่อและศรัทธาในตัวผู้นำและให้ความร่วมมือกันวางแผนการพัฒนาชุมชน เปิดโอกาสให้กับตนเองในการแลกเปลี่ยนกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น วิถีชีวิตการดำรงอยู่ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน เช่น การแสดงน้ำใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อแบ่งปัน ความรักใคร่สามัคคีของชาวปางค่า การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางเพื่อให้นักในชุมชนมาร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน ทำให้เกิดการพบปะพูดคุย มีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้เฒ่า ผู้แก่ได้สอนให้ลูกหลานได้รู้จักป่า รู้จักต้นไม้ รู้จักสมุนไพร รู้คุณค่าของป่า และเกิดความหวงแหนในการอนุรักษ์ป่า ส่งผลให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
60	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดน่าน 96 อรัญญาวาส ซอย 1 ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000 นายสำราญ ผัดผล โทร.054-772530	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 6 หมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
61	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดลำปาง 884/2 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000 นายพันธ์ศักดิ์ คำแก้ว นางกาญจนากร กรมขุนทด โทร.054-221538 , 054-314411	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนทีผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ มีพื้นที่ตัวอย่าง 12 หมู่บ้าน
62	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดพะเยา สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง จ.พะเยา 103/9 ถ.พากน้ำ ต.แม่ต้า อ.เมือง จ.พะเยา 56000 นายประพันธ์ เทียนวิหาร โทร. 054-482204 นายสมศักดิ์ ฝั้นคำสอน โทร.089-5596402	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนทีผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 5 หมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
1	ศูนย์ฝึกอบรมเมฆาอโศก 56 หมู่ 7 บ้านสายตรี 4 (ใต้) ตำบลบึงเจริญ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ 31180 นายทองใบ ดวงเนตร โทร. 086-2463136	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • แหล่งเรียนรู้ด้านกิจกรรมไร้สารพิษและเศรษฐกิจพอเพียง • มีธรรมชาติภูมิโนทัศน์และภูมิอากาศอุดมสมบูรณ์ ลำห้วยเมฆาไหลผ่านชุมชนตลอดปี ตั้งอยู่ใกล้แห่งโบราณทางประวัติศาสตร์ “แหล่งหินตัด” แหล่งหินที่ใช้สร้างปราสาทพนมรุ้งปราสาทเมืองต่ำ อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ ชาวชนคนสร้างชาติ ▪ เกษตรกร “หลักสูตรสังฆกรรมชีวิต”
2	ศูนย์บุญนิยมศึกษาหินผาฟ้าน้ำ 9 หมู่ 17 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ 36150 (ชุมชนหินผาฟ้าน้ำ) นายแผนผา คงนาวัง โทรศัพท์ 087-2409058	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • วิถีชุมชนบุญนิยมที่ประกอบด้วยบ้าน วัด โรงเรียน ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายตามแนวทางของชาวอโศก • แหล่งผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตผลผลิตเกษตร ไร้สารพิษ และแปรรูปผลผลิตจากการทำกิจกรรม • เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ ฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรม ไร้สารพิษตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ▪ ฝึกอบรมหลักสูตรสังฆกรรมชีวิต

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
3	ศูนย์ฝึกอบรมกลุ่มแก่นอ โศก 242 หมู่ 5 ตำบลโนนท่อน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 นายจินดา อนุพันธ์ โทรศัพท์ 043-241905, 089-7124955	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน กิจกรรมด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่น สมุนไพร แชมพู น้ำยาซัก/ล้างทำความสะอาด อเนกประสงค์ น้ำหมักชีวภาพ และแปรรูปอาหาร ขนม อาทิ เต้าเจี้ยว ซิอิ้ว น้ำนัว(แทนผงชูรส) เครื่องดื่มสมุนไพร, ข้าวโพดคั่ว, ทองม้วน การแปรรูปข้าวสารกลิ้ง/ข้าวซ้อมมือด้วยเครื่องสีข้าวคุณภาพ ฯลฯ การเสริมสร้างสมรรถนะด้านกายภาพ/จิตภาพ ด้วยหลักสูตรทฤษฎี/ปฏิบัติ/ประสบการณ์ 7 อ. การผลิตปุ๋ยชีวภาพป่นอัดเม็ดด้วยเครื่องมือขนาดกลาง วันละ 5 ตัน อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หลักสูตรสังขธรรมชีวิต ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง อบรมค่ายเยาวชนคนสร้างชาติ เน้นคุณธรรม นำความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์/เทคโนโลยีชีวภาพ อาทิ ปุ๋ย/น้ำหมักอินทรีย์ทุกรูปแบบ
4	ศูนย์ฝึกอบรมชุมชนเล็ลย์ โศก 246 หมู่ที่ 7 ต.ผาอินทร์แปลง กิ่งอำเภอรามัญ จังหวัดเลย 42220 นายวิชัย อุ่นขาว โทร. 081-260-6821	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาจิตใจสู่การพึ่งตนเองแบบพอเพียง ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองและทำกิจกรรมไร่สารพิษเป็นต้นแบบเพื่อการเรียนรู้และมีฐานงานอาชีพ 9 ฐาน เปิดให้ผู้สนใจเรียนรู้ศึกษาวิถีชุมชน โดยพักค้างในชุมชน ครั้งละ 5-10 คน เป็นเวลาครั้งละ 7 วัน อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรมไร่สารพิษตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ฝึกอบรมหลักสูตรสังขธรรมชีวิต

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
5	ศูนย์ฝึกอบรมชุมชนบุญนิยมดินหนองแดนเหนือ 159 หมู่ที่ 11 ต.บ้านตา อ.เมือง จ.อุตรธานี 41000 นางประชิด บุตรดี โทร. 086-851-3335, 089-712-1659	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • วิถีชุมชนบุญนิยมที่ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายตามแนวทางของชาวอ. โสก • มีการปลูกป่า ให้มีต้นไม้ที่หลากหลาย • มีผลผลิตดกสิกรรมเกษตร ไร้สารพิษ และการแปรรูปผลผลิตจากการทำกิจกรรม • เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ ฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรม ไร้สารพิษตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ▪ ฝึกอบรมหลักสูตรสังฆกรรมชีวิต
6	ศูนย์บุญนิยมชุมชนสีมาอ. โสก 94 หมู่ที่ 5 ต.หนองบัวศาลา อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000 นางสาวพานทอง ศิริโชติ โทร.081-966-0227	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • สร้างสัมมาอาชีพตามหลักมรรคองค์ 8 เกิดการพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สืบทอด วัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย • เรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ของชาวชุมชน เป็นองค์ความรู้ที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ประโยชน์สูงประหยัดสุด อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ ฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรม ไร้สารพิษตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ▪ ฝึกอบรมหลักสูตรสังฆกรรมชีวิต

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
7	ศูนย์ฝึกอบรมคุณธรรมกสิกรรมไร้สารพิษกลุ่มสวนต่างพื้น 216 หมู่ 11 ต.บุง ถนนเอกอำนาจ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ 37000 นายวีระพล กมลรัตน์ โทร. 084-714-0304		ศึกษาดูงาน • การดำเนินชีวิตโดยอาศัยหลักคุณธรรมกสิกรรมไร้สารพิษเศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาพ พึ่งตนแนวบุญนิยม ที่น่าสนใจ ดังนี้ - มีข้าวไร้สารพิษ ผลผลิตต่อไร่ ๑ ตัน - ส่งเสริมแนวคิด สวนสามไร่แก่น - มีบ้านดิน อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ อบรมเกษตรกรหลักสูตรสังฆกรรมชีวิต 4 คืน 5 วัน ▪ อบรมค่ายสุขภาพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 4 คืน 5 วัน
8	ศูนย์บุญนิยมสิกขาราชธานีโสภ 95 หมู่ที่ 10 หมู่บ้านราชธานีโสภ ต.บุงใหม่ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190 นางสุริยา สิทธีสงค์ โทร.081-790-5138	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การพึ่งตนเองแบบเศรษฐกิจพอเพียง • วิถีชีวิตชุมชนที่เริ่มจากการผลิต แปรรูป และระบบการตลาดบุญนิยมแบบครบวงจร • มีระบบการศึกษานูญนิยมที่บูรณาการหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการสอดคล้องกับวิถีชีวิต ชุมชน เรียกว่าโรงเรียนวิถีพุทธระดับประถม-มัธยม อนุปริญา ปริญญาตรี • มีร้านสหกรณ์บุญนิยม(อำเภอวารินชำราบ)จำหน่ายอาหารมังสวิรัต ผัก-ผลไม้ไร้สารพิษ ของสมาชิก อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ อบรมกสิกรหลักสูตรสังฆกรรมชีวิต 4 คืน 5 วัน ▪ อบรมเยาวชนหลักสูตรเยาวชนคนสร้างชาติ 4 คืน 5 วันระดับประถม-มัธยม-อุดมศึกษา เดือนละ ๑-๒ รุ่น ▪ อบรมแกนนำเกษตรกร หลักสูตรสร้างผู้นำ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
9	ศูนย์เรียนรู้สกลอ โศก 168 หมู่ 5 ต.ค้อเขียว อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร 47150 นายสุพจน์ สัตถาผล โทร. 081-965-4942		ศึกษาดูงาน สร้างสัมมาอาชีพตามหลักมรรคองค์ 8 เกิดการพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ของชาวชุมชน เป็นองค์ความรู้ที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ประโยชน์สูงสุด อบรม : นักเรียน นักศึกษา หลักสูตรสัจธรรมชีวิตและอบรมค่ายเยาวชนคนสร้างชาติ
10	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มสุรินทร์อ โศก 161 หมู่ 11 ต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 คุณวิชาพร พินธุรักษ์ โทร. 089-508-8287	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การทำกิจกรรมไร้สารพิษ การทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดเอง การทำน้ำส้มควันไม้เพื่อไล่แมลงพัฒนาน้ำหมักชีวภาพเพื่อการบริโภค การพัฒนาความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพ การแปรรูปอาหารเพื่อสุขภาพ มีงานวิจัยร่วมกับสถาบันวิทยาศาสตร์แห่งชาติและมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา อบรมเกษตรกรแกนนำ หลักสูตร ๔ คืบ ๕ วัน (ไม่เกิน ๕๐ คน) ค่ายสุขภาพ 7 อ.

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
11	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนร้อยเอ็ดอโศก 110 หมู่ที่ 6 บ้านเหล่าแหมม ต.เกาะแก้ว อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด 45120 ร.ต.สาคร สายพันธ์ โทร. 084-692-4972	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน หลักการอยู่ร่วมกันของชุมชนคือเน้นให้ทุกคนปฏิบัติธรรม ลด ละ กิเลส โดยอาศัย หมู่กลุ่มและช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติ ชุมชนสามารถรักษาสิ่งแวดล้อมความเป็นป่าดั้งเดิม มีพืชผักพื้นบ้านหายากตามฤดูกาล เช่น ผักกานตริ ย่านาง นางน้อย ตีนจ่า เห็ดป่า เช่น เห็ดโคน เหินถ่าน เห็ดแดง เห็ดไค ฯลฯ อบรม : เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา อบรมกสิกร หลักสูตรสังฆธรรมชีวิต 4 คืน 5 วัน
12	ศูนย์ฝึกอบรมศรีโคตรบูรณ์อโศก 385 หมู่ที่ 7 บ้านปากอูน ต.ศรีโคตรบูรณ์ อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม 48150 นายประทีน นาเวียงชัย โทร. 089-711-9224	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การบริหารจัดการชุมชนเน้นชีวิตเรียบง่าย มีการจัดสวัสดิการให้แก่ชาวชุมชนแบบเท่าเทียมกัน แปลงกสิกรรมไร้สารและสวนผสมแบบธรรมชาติ บนพื้นที่ 40 ไร่ สวนส้มไร้สารพิษ การทำปุ๋ยหมัก จากวัตถุดิบในท้องถิ่น มีโรงเรือนเพราะเห็ดหลายชนิด เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางรม เห็ดขอนทอง-ดำ ฯลฯ อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา อบรมกสิกรหลักสูตรสังฆธรรมชีวิต อบรมเยาวชนหลักสูตรเยาวชนคนสร้างชาติ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
13	ศูนย์บุญนิยมศึกษาศิระขอ โสภ 15 หมู่บ้านศิระขอ โสภ ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ 33110 นายมันแม่น กะการดี โทร. 081-072-9589	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การทำกิจกรรมแบบไร่สารพิษ (แปลงนา 85 ไร่ ,สวนผลไม้ 100 ไร่, แปลงผักพื้นบ้าน 10 ไร่ , แปลงผักตามฤดูกาล 15 ไร่) โรงงานผลิตปุ๋ยชีวภาพ เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกร และจำหน่ายในราคาที่ถูกลง โรงงานผลิตน้ำยาเอนกประสงค์บริการแก่สมาชิกและจำหน่ายในราคาถูกลง การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกภายในชุมชนที่สมบูรณ์แบบ อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา จัดอบรมเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ หลักสูตร 4 คืน 5 วัน
14	ศูนย์เรียนรู้เชิงคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนตั้งใจวิทยาคม หมู่ 3 ตำบลตั้งใจ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ นายณรงค์ พรหมพัชรพล โทร. 044-712079,01-877 9320	ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ศิลปะพื้นบ้าน เช่น การตีมีด เคียว เสียม ตะขอช่าง ทอผ้า บารู มีโครงการ “ทำดีไม่ต้องเคียว เพื่อคนที่รัก” เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้เยาวชน ผู้ปกครอง ชุมชน ทำความดี มีคุณธรรมจริยธรรม เช่น เชิดชูคนดี เข้าวัดทุกวันพระ ฯลฯ การผลิตปุ๋ยอัดเม็ด เพื่อปรับวิธีการผลิตเป็นเกษตรปลอดภัย เพื่อลดต้นทุนและประหยัดค่าใช้จ่าย การบูรณาการหลักสูตรการสอนกับการเรียนรู้ชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อให้เยาวชนและชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
15	โรงเรียนบ้านดงมัน ชมรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน (กันตรึม) ตำบลคอโค อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ นางสาวรวม ดีสม โทรศัพท์ 081-3901018	ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบสาน มีการบรรเลงเพลงควบคู่ไปกับการแสดงมีการแต่งกายเป็นเอกลักษณ์ คือ นุ่งไหมใส่ประเก้อม การรำรำเป็นท่า ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ที่เกิดจากการประยุกต์วิถีชีวิตของท้องถิ่นมาเป็นที่รำประกอบเพลง การแสดงทำรำจากภาพในปราสาทโบราณของจังหวัดสุรินทร์ เช่น - การแสดงทำรำมาจากวิถีชีวิต การประกอบอาชีพของท้องถิ่น - การแสดงทำรำเลียนแบบสัตว์ เช่น กะโน้บดึงต๊อง
16	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลทุ่งมน วัดสะเดารัตนาราม ต.ทุ่งมน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ 32140 พระมหาวีระกิตติ โทรศัพท์ 01-5793250	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน มีการรวมกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ในตำบลกว่า 30 ครอบครั้ว และมีครอบครัวตัวอย่างด้านเศรษฐกิจพอเพียง และมีหลักคิด วิถีชีวิตที่ปลอดภัยด้วย มีกลุ่มออมทรัพย์ ที่จัดตั้งมาตั้งแต่ปี 2523 และยังคงดำเนินกิจกรรมมาจนถึงปัจจุบัน มีกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยความร่วมมือของคนในตำบล มีสถานีวิทยุชุมชนที่เผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์งานในตำบลทุ่งมน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
17	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลเสียว องค์การบริหารส่วนตำบลเสียว ต.เสียว อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ จ.ศรีสะเกษ นายประสาน ชันติวงศ์ โทรศัพท์ 09-5800997	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การอนุรักษ์ป่า นำไปสู่การเกิดกลุ่มกิจกรรมอาชีพต่างๆตามมามากมาย เช่น โรงสีชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เกษตรอินทรีย์ เครือข่ายป่าชุมชน กลุ่มแปรรูปอาหาร • การเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆในระดับตำบล เช่น กลุ่มวนเกษตรเพื่อการพึ่งตนเองป่าโนนใหญ่ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ เครือข่ายโรงสีชุมชน เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เครือข่ายธนาคารข้าว เครือข่ายป่าชุมชน โนนใหญ่ ฯลฯ
18	องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตำบลชุมแสง อำเภอกะรัง จังหวัดบุรีรัมย์ นางสว่าง ชูช่วย โทร.081-790-3567	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • มีแนวทางการพัฒนาคนให้มีความเข้มแข็งด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม ไม้มีว่สมอบายมุข สิ่งเสพติด ทำปุ๋ยชีวภาพ ผลิตรายใช้ในบ้าน เช่น ยาสระผม น้ำยาล้างจาน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
19	หมู่บ้านหนองหญ้าปล้อง ต. โพนเพ็ก อ. มัญจาคีรี จ. ขอนแก่น ดร. คมพล สุวรรณภู โทร. 081 6368241	ด้านวิถีชุมชน ด้านสัมมาอาชีพ	• ทัศนศึกษาในรูปแบบโฮมสเตย์ เป้าหมายที่สำคัญไม่ใช่การเพิ่มรายได้ แต่เป็นการรวมใจกันของชาวบ้าน เพื่อให้แสดงออกถึงความมีน้ำใจแก่ผู้ซึ่งมาเยี่ยมเยือน โดยพยายามรื้อฟื้นคุณธรรมหลักพื้นฐานที่ทำให้คนชุมชนอยู่ร่วมกันได้ ทั้งความสามัคคี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่ชาวบ้านยึดถือปฏิบัติและอยากถ่ายทอดให้คนอื่นได้รับรู้และเรียนรู้เรื่องราวดีๆ ที่ชุมชนได้ร่วมกันรื้อฟื้นทุนทางสังคมเพื่อดำรงสืบทอดต่อไป • มีกลุ่มอาชีพตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย เช่น กลุ่มทอผ้าฝ้ายมัดย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าไหมมัดย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มจักสาน ฯลฯ หรือกรณีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีการจับแมงดาโดยวิธีธรรมชาติ (แม่ได้น้อย) แทนวิธีที่มีใช้ธรรมชาติ เช่น ใช้แสงล่อ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
20	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย 4 ตำบลในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น อ.สุมาลี เดียรทอง โทร. 081 404 378 2	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นการบูรณาการหลักสูตรด้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามกลุ่มสาระเรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรม/โครงการเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้และการสอนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 1. สวนพฤกษศาสตร์ 2. สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านๆ เช่น นวดแผนไทย ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การสำนักกรักบ้านเกิด อาหารพื้นบ้าน กิจกรรมเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ การพัฒนาอาชีพ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
21	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนกัลยาณวัตร 240 ตำบลในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น อ.อัจฉรา มนุศิศิลป์ โทร. 081 544 033 5	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นแหล่งศึกษาการบูรณาการหลักสูตรเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระในรูปแบบโครงการ ได้แก่ 1. โรงเรียนสะอาดถ้าปราศจากแก้ว 2. ดอกคูณศูนย์รวมใจไทยขอนแก่น 3. ไหมเมืองขอนแก่น 4. ข้าวกับวิถีชีวิตไทย 5. ไม้ไผ่กับวิถีชีวิตไทย 6. สิ่งแวดล้อมกับสวนพฤกษศาสตร์ ■ การใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ■ กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชนบท

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
22	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสนามบิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อาจารย์สมนึก อายะศรี โทร. 043 236 506	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นแหล่งศึกษาการบูรณาการหลักสูตรเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระในรูปแบบโครงการ ได้แก่ โครงการบูรณาการ 1. เสี่ยงแห่งคุณธรรม 2. การสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง 3. ค่ายนักเรียนผู้นำวิธรรม
23	ศูนย์การเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 58 ถ.กลางเมือง ตำบลในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น อ.ประดิษฐ์ สำราญพัฒน์	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นแหล่งศึกษาการบูรณาการหลักสูตรเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระในรูปแบบโครงการ ได้แก่ โครงการบูรณาการ 1. สร้างสรรค์ ศิลปะกับชีวิต 2. อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย 3. ขอดนักอ่าน นักเขียน 4. กินอยู่ ดูทำแบบพอเพียง 5. ละเว้นสิ่งเสพติด 6. นักวิจัยน้อย

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
24	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสีคิ้วหนองหญ้าขาว 45 ม.1 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา 30140 อ.ประทีน พัทธพงษ์ โทร. 083 129 2936	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นแหล่งศึกษาการบูรณาการหลักสูตรเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระในรูปแบบโครงการ ได้แก่ 1. อนุรักษ์พันธุ์ผักหวานป่า 2. ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ 3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ผักหวานป่า
25	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดกาฬสินธุ์ 669/1 ถ.อนรรฆนาถ ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000 นางคณางค์ กงเพชร โทร.084-9565229 นายนิติพงษ์ บุญอายุ โทร.081-5452237	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ มีพื้นที่ตัวอย่าง 2 ชุมชน คือ ชุมชนหนองห้าง ชุมชนเหล่าใหญ่
26	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดสุรินทร์ 367/2 ถ.หลักเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 นายอนุวัฒน์ จันทร์เขต โทร.089-4284429	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 4 ชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
27	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านคอนบม บ้านคอนบม หมู่ที่10 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 นางละมัย ประเสริฐ โทร. 089-617-5651	เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การปลูกพืชพันธุ์ปลอดสาร การสร้างกลุ่มสตรี การทำงานร่วมกับภาคีท้องถิ่น การดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเอง การอบรม เกษตรกรรมปลอดสารพิษ งานอาชีพเสริมรายได้ เช่น การเพาะปลูกข้าวโพด การปลูกมะเขือ การปลูกพริก การเพาะพันธุ์แก้วมังกร ฯลฯ
28	กลุ่มสตรีและเยาวชนบ้านคอนบม 256 บ้านคอนบม หมู่ที่10 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 นางประเสริฐ แสนสีหา โทร. 089-617-5651	เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน อาชีพเสริมรายได้ การประดิษฐ์ดอกไม้จากรังไหม ดอกไม้จันทร์ พวงหรีดดอกไม้จากวัสดุท้องถิ่น ของชำร่วย สมุนไพร ยาหม่องน้ำ พิมเสนน้ำ เป็นต้น ของใช้ในครัวเรือน เช่น น้ายาล้างจาน แชมพู
29	ศูนย์เรียนรู้แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง ตำบลพุทไธสง 105 ม. 3 ถ.รอบเมือง ม. 1 ต.พุทไธสง อ.พุทไธสง จ.บุรีรัมย์ นายบรรจง พรหมจิต โทร. 083-3721614	เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ 13 หมู่บ้าน ระดมเงินออมฯ จัดสวัสดิการชุมชน กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ อบรมให้ความรู้ ศึกษาดูงานกับสมาชิกและผู้สนใจ กลุ่มแปรรูปของกิน-ของใช้อบรมให้ความรู้ศึกษาดูงานกับสมาชิกและผู้สนใจ กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นแหล่งผลิตผักของชุมชน/จุดศึกษาดูงาน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
30	ศูนย์เรียนรู้แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง ตำบลลุ่มระวี ศาลากลางหมู่บ้านกอก 5 ม. 2 บ้านกอก ต.ลุ่มระวี อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ นายลือชัย ชันทอง โทร. 085-7696942	เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ▪ วัดบ้านหนองเหล็ก มีมาตรการชุมชนเพื่อลด ละ เลิก อบายมุข เช่น กินเหล้าในวัด ปรับคนกิน 1,000 บาท คนขาย 1,500 บาท ▪ มีระบบการตรวจสอบบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือนของหมู่บ้านทุกเดือน ▪ อบต.ลุ่มระวี ให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและกิจกรรมอบรมเยาวชน การอบรมคุณธรรมจริยธรรม การสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน การอบรม ▪ อบรมบัญชี ครัวเรือนและถ่ายทอดความรู้ตามทฤษฎีทางสายกลาง
31	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลคำโพน อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ 98 ม. 4 ต.คำโพน อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ นายมนูญ นาจาน โทร. 081-7256321	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ มีการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้ด้อยโอกาสและบุคคลทั่วไปอยู่อย่างต่อเนื่องตามถนัด ▪ มีกลุ่มอาชีพและร้านค้าชุมชน ผลิตปุ๋ยชีวภาพ ออมทรัพย์เพื่อการผลิตไข่ไก่ออีดิน และทอผ้าไหมเลี้ยงหมูลุม ▪ ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผ่านการคัดสรรระดับ 3-4 ดาว เช่น ผ้าฝ้ายขิดทอมือ ผ้าขาวม้า ขายขิด ไม้แจกัน ไม้มั่งคล เขี้ยวไม้ น้ำสมุนไพรเสาวรส ▪ การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดินน้ำป่า และการเฝ้าระวังป้องกันแก้ไข ปัญหาเสียดินของชุมชน และการเดินขบวนเฝ้าระวังตรวจสอบท้องที่ทุกคืน การอบรม ▪ อบรมด้านการทำเกษตรอินทรีย์ ผลิตปุ๋ยชีวภาพ(ช่วงเดือนมกราคม-เมษายน) ▪ อบรมการเพาะซำกล้าไม้ การตอนกิ่ง ปักชำ ตัดตา และเสียบยอด (ช่วงเดือน พ.ค.-ต.ค.) ▪ อบรมพัฒนาอาชีพ การทอผ้าฝ้ายขิด การทอไหมมัดหมี่ การทำแจกันและสิ่งประดิษฐ์จากไม้

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
32	ศูนย์ประสานงานการเรียนรู้ ตำบลเป็นสุข โรงเรียนบ้านดินแดง ม. 10 ต.เป็นสุข อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ 32180 นางพนาวรรณ จินานา โทร. 085-2195388 โทรสาร 044-581415	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มีสื่อหนังสือ เอกสารวารสาร และสื่อเทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล (อินเทอร์เน็ต) ▪ มีบุคคลที่มีความสามารถนำเสนอ ถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้
33	ศูนย์ประสานงานการเรียนรู้ ตำบลบ้านไทร 89 ม. 1 ต.บ้านไทร อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ นายศิริศักดิ์ หมั่นดี โทร. 08 6870 5893	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นตำบลนำร่องในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองและเป็นตำบลต้นแบบการขยายผล ▪ เป็นศูนย์ข้อมูลและแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คนในชุมชน นอกชุมชน ได้แลกเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากรในชุมชนในกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง ▪ มีสื่อหนังสือ เอกสารวารสาร มีบุคคลที่มีความสามารถนำเสนอ ถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ เช่น การเกษตรปลอดสารพิษและเกษตรผสมผสาน ▪ มีการออมทรัพย์โดยดำเนินงานในรูปแบบสหกรณ์กิจกรรมด้านเยาวชนและการพัฒนางานด้านคุณธรรมแก่เยาวชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
34	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลเปือย อ. ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ 24 ม. 6 ต.เปือย อ.ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ นายพัชรินทร์ ทองพรม โทร.089-8655815 นายนิติกร พยัคธา โทร. 08 5493 1158	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ มีกลุ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กองบุญสัจจะสวัสดิการไต้หวัน ▪ มีวิทยุชุมชนเสมาพันปี เป็นสื่อเผยแพร่ยกย่องเชิดชูคนดีที่มีคุณธรรม-กลุ่มองค์-วัฒนธรรมของชุมชน ▪ มีนั้กจัดการความรู้ในการดำเนินการเพื่อจัดชุดองค์ความรู้เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้ของชุมชน ▪ ส่งเสริมการฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมใช้สืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน ▪ มีบรรณรักษ์เรื่องเล็กเหล่า เลิกจนของชมรมคนรักสุขภาพบ้านเปือย
35	ศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาเชิงบูรณาการ ตำบลนาฝือ ม. 12 ต.นาฝือ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ นายวิรัตน์ สุขกุล โทร. 089-5810724	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	▪ มีกลุ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กองบุญสวัสดิการ ร้านค้าชุมชนกลุ่มสัจจะโรงปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด ฯลฯ ▪ การทำแผนที่คนดี เพื่อการฟื้นฟูเชิดชูคนดีศรีตำบลฟื้นฟูวัฒนธรรมในท้องถิ่น ▪ เป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานของคนในชุมชนและภายนอกชุมชน ด้านการจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง การจัดตั้งและการพัฒนาภูมิกิจกรรมต่างๆ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
36	ศูนย์ประสานงานแหล่งเรียนรู้ ต.นาจิก 145 ม. 4 ต.นาจิก อ. ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ นายนิคม ฝ่ายบุตร โทร.086-8673552	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ มีกลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มจักสารมวญึ่งข้าว (ภูมิปัญญาท้องถิ่นนานกว่า 30 ปี) ที่สืบทอดให้กับเด็กและเยาวชน ▪ กลุ่มกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปลุกพืชผักสวนครัวเพื่อเป็นการสร้างแหล่งอาหารให้กับครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย และร้านค้าชุมชนในตำบล เพื่อให้การบริโภคในราคาที่ถูกลงและมีผลกำไรตอบแทน ▪ มีกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อเป็นกองทุนในชุมชนเพื่อเกิดความสามัคคี-สวัสดิการของชุมชนมีการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองอย่างยั่งยืน
37	แหล่งเรียนรู้ชุมชนตำบลหนองข่า 9 ม. 9 ต.หนองข่า อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ นายสุวรรณ ขจัดมลทิน โทร 081-0690674 คุณอารีย์ โทร 086-2577818		ศึกษาดูงาน ▪ เป็นศูนย์การเรียนรู้และสถานฝึกอบรมศึกษาดูงานและสัมมนาด้านการจัดการป่าชุมชน พันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด เรียนรู้พืชสมุนไพรที่เป็นอาหารของชุมชน ▪ มีกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การออมทรัพย์ การผลิตปุ๋ยบำรุงดิน การเลี้ยงสัตว์ การใช้สมุนไพรไล่ตัวเป็นยารักษาและป้องกันโรค

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
38	ศูนย์ประสานงาน ตำบลบ้านแท่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น 22 ม. 15 ต.บ้านแท่น อ.บ้านแท่น จ.ชัยภูมิ นางบำรุงศิลป์ เอื้อกุลไพบุลย์ โทร. 086-0946289	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นตำบลต้นแบบนาร่องและเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยเฉพาะด้านการทอผ้าฝ้าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ▪ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น กลุ่มปลูกส้มโอบลอสสารพิษ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มทอผ้าฝ้าย วิทยุชุมชน ▪ มีการอบรมทอผ้า-ธนาคารชุมชนในตำบล
39	ศูนย์ประสานงาน ตำบลวังน้ำเขียว 80/1 ม. 16 ต.วังน้ำเขียว อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา 30370 นายโชคชัย สมนันทรรัฐ โทร. 081-7254460	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นกลุ่มส่งเสริมกิจกรรมไร้สารพิษ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ▪ มีกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพ ร้านค้าสาธิต การอบรมทอผ้า-ธนาคารชุมชน กลุ่มอนุรักษ์เขาแผงม้า วิสาหกิจกลุ่มผู้ปลูกผักไร้สารพิษ กลุ่มผลิตอิฐดินซีเมนต์ กลุ่มแม่บ้านผลิตสินค้าเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน สหกรณ์กิจกรรมไร้สารพิษฯ การจัดการที่ดินเพื่อการเกษตรแบบพอเพียง และมีวิทยากรกระบวนการพร้อมที่จะให้เรียนรู้ดูงาน ▪ มีบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/นิเวศน์และที่พักแบบโฮมสเตย์ การอบรม : เกษตรกร เยาวชน และบุคคลทั่วไป ▪ หลักสูตรการอบรม “การเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมี” 3 วัน และ 7 วัน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
40	ศูนย์ประสานงาน ตำบลบ้านใหม่ อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา 36 ม. 5 ต.บ้านใหม่ อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา นายสัมฤทธิ์ ขอดไธสง โทร. 08 7239 2818	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องของเครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองภาคอีสาน และศูนย์การเรียนรู้ด้านออมทรัพย์ การส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มต่างๆ ในตำบล การรักษาป่าและการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านการเกษตร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มแม่บ้านแปรรูปผลผลิต วิทยุชุมชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอนุรักษ์ป่าชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในตำบล เช่น กลุ่มปลูกฟองฟ้า กลุ่มแปรรูปข้าวตัง กลุ่มแปรรูปพรมเช็ดเท้า กลุ่มแปรรูปเครื่องประดับ เป็นต้น และมีวิทยากรกระบวนการพร้อมที่จะให้เรียนรู้ดูงาน
41	ศูนย์ประสานงาน ตำบลโนนไทย 210 ม. 2 ต.โนนไทย อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา นางกาญจนา กานนท์ โทร. 08 1389 0122	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยเฉพาะด้านการทอผ้าฝ้าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น กลุ่มผู้ปลูกส้มโอบลอดสารพิษ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มทอผ้าฝ้าย กลุ่มวิทยุชุมชน ■ มีกิจกรรมเชื่อมประสานกลุ่มชุมชนต่างๆ ในตำบล เพื่อดำเนินงานตามแผนการพัฒนาของตำบล เช่น การพัฒนาเยาวชนในตำบล การพัฒนาผู้นำที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
42	ศูนย์ประสานงาน ตำบลหนองแจ้งใหญ่ 35 ม. 2 ต.หนองแจ้งใหญ่ อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา นายบุญเลิศ ประสิทธิ์นอก		ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยเฉพาะด้านการทอผ้าฝ้าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น กลุ่มโฮมเฮงแบ่งปัน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ วิทยุชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การค้นหาและการ ■ มีกิจกรรมเชื่อมประสานกลุ่มชุมชนต่างๆ ในตำบล เพื่อดำเนินงานตามแผนการพัฒนาของตำบล เช่น การพัฒนาเยาวชนในตำบล การพัฒนาผู้นำที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง การพัฒนากลุ่มผู้ด้อยโอกาสของตำบล การรวมกองสวัสดิการชุมชน
43	ศูนย์ประสานงาน ตำบลท่าลาดขาว 22 ม. 11 ต.ท่าลาดขาว อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา นางบุญปลูก นุชจังหวีด	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน การออมทรัพย์ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
44	ศูนย์ประสานงาน ตำบลมิตรภาพ วัดอาศรมธรรมทายาท ต.มิตรภาพ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา พระครูใบฎีกาขุฑิต อมรปัญญา โณ		ศึกษาดูงาน เป็นตำบลต้นแบบนาร่องพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยเฉพาะด้านการทอผ้าฝ้าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน มีกิจกรรมเชื่อมประสานกลุ่มชุมชนต่างๆ ในตำบล ตามแผนการพัฒนาของตำบล เช่น การพัฒนาเยาวชนด้าน การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ คุณธรรมจริยธรรม
45	ศูนย์ประสานงาน ตำบลเก็ง 17 ม.7 ต.เก็ง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม นายสุทัศน์ ลาจ้อย โทร. 08 9709 5465	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นตำบลต้นแบบนาร่องพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยเฉพาะด้านการทอผ้าฝ้าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยวิทยุชุมชน กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การอนุรักษ์ป่าชุมชน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน
46	ศูนย์ประสานงาน ตำบลนาจิว 154 ม. 1 ต.นาจิว อ.เขาสวนกวาง จ.ขอนแก่น นางอนงค์ ทาส่วย โทร. 08 1601 9864		ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านกระบวนการกลุ่ม โดยเฉพาะการพัฒนาสตรี การแปรรูปผลผลิตภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน การออมทรัพย์ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มแปรรูปผลผลิต กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้านสตรี

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
47	ศูนย์ประสานงาน ตำบลเหล่าใหญ่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อบต.เหล่าใหญ่ ม. 1 ต.เหล่าใหญ่ อ. กุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ นายพงศ์ศักดิ์ แสบงบาล โทร. 08 3149 6880	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอและวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การอนุรักษ์ป่าชุมชน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้านสตรี
48	ศูนย์ประสานงาน ตำบลหนองคัน 1 ม. 6 ต.หนองคัน อ. กุหลาบ จังหวัดเลย นายทองหล่อ ศรีหนารด โทร. 08 9655 4948	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้านสตรี การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
49	ศูนย์ประสานงานการเรียนรู้ด้านคุณธรรม ตำบลขามเปี้ย 80 ม. 11 ต.ขามเปี้ย อ. โพนชัย จ.ร้อยเอ็ด นายเทวฤทธิ์ ผดุงเชื้อ โทร. 08 7952 9649	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสานพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน การจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง การริ่ชาวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้านสตรี

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
50	ศูนย์ประสานงาน ตำบลหนองตาด ม.21 ต.หนองตาด อ. เมือง จ.บุรีรัมย์ ว่าที่ร.ต.ประเสริฐ สดใส	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน วิถีชุมชนคนหนองตาด การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนกลุ่มแม่บ้านสตรี วิถีชุมชนระดับตำบล
51	ศูนย์ประสานงาน ตำบลร่อนทอง 24 ม.10 ต.ร่อนทอง อ. สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ นางสาวร่าย เกี้ยวไธสง โทร. 08 9213 8092 นายสมศรี ทองหล่อ	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสานพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน วิถีชุมชน การอนุรักษ์ป่าชุมชน การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนกลุ่มแม่บ้านสตรีทอผ้าวิถีชุมชนระดับตำบล การอนุรักษ์ป่าชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
52	ศูนย์ประสานงาน ตำบลห้วยยาง 222 ม. 6 ต.ห้วยยาง อ. โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี นายเฉลิมพงษ์ แผงพนม โทร. 08 5770 4820	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม การออมทรัพย์ การรักษาป่าและอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำ การเชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่ การจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์ป่าอนุรักษ์ป่าตามการพัฒนาบุคคลากรระดับตำบลทั้งแกนนำในอบต.และผู้ที่สนใจ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โฮมสเตย์
53	ศูนย์ประสานงาน ตำบลนาโพธิ์กลาง 99 ม. 6 ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี นายไสว ทานุดดา โทร. 08 3383 3738	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสานพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ป่าอนุรักษ์ป่าตาม การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน การอนุรักษ์ป่าชุมชนป่าอนุรักษ์ป่าตาม
54	ศูนย์ประสานงาน ตำบลบ้านเป่า ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ม. 3 ต.บ้านเป่า อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร นายสมเภา อาจวิชัย โทร. 08 5748 2390	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอผ้าพื้นเมือง และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชน วิทยุชุมชน การจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนกลุ่มแม่บ้านสตรี วิทยุชุมชนระดับตำบล การจัดสวัสดิการชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
55	ศูนย์ประสานงาน ตำบลหนองสูงใต้ 26 ม.2 ต.หนองสูงใต้ อ. หนองสูง จ.มุกดาหาร นายพัฒนา จันทร์เต็ม	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ■ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสานพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชน การอนุรักษ์ป่าชุมชน การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนกลุ่มแม่บ้านสตรี การอนุรักษ์ป่าชุมชน
56	ศูนย์ประสานงาน ตำบลนาคู่ 117 ม.7 ต.นาคู่ อ. นาแก จ.นครพนม		ศึกษาดูงาน ■ ศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนการทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชน การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ■ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้านสตรี การจัดสวัสดิการชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
57	ศูนย์ประสานงาน ตำบลท่าลาด 11 ม. 7 ต.ท่าลาด อ. เรณูนคร จ.นครพนม นางไฉ่ ธนตุ่น โทร. 08 7230 6829	เศรษฐกิจพอเพียง แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง	ศึกษาดูงาน ▪ เป็นตำบลต้นแบบนำร่องด้านการทำแผนของภาคอีสานพร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนการทักทอ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การออมทรัพย์/การธนาคารชุมชน กลุ่มเยาวชนที่เข้มแข็ง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเชื่อมประสานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ กระบวนการจัดการกลุ่มและการพัฒนาผู้นำต้นแบบ ▪ มีกลุ่มกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง เช่นการเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชนกลุ่มแม่บ้านสตรี การอนุรักษ์ป่าชุมชน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
1	ศูนย์เรียนรู้ ชุมชนทักษิณอโศก 41 หมู่ที่ 3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.ตรัง 92000 นางบุษกร กุลมาตย์ โทร. 089-853-7162	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การทำกิจกรรมไร้สารพิษด้วยการปลูกผักพื้นบ้านมีเพียงพอสำหรับบริโภคได้ตลอดปี • เป็นชุมชนที่มีภูมิคุ้มกันในตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ในปัจจัยที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต • กิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ชุมชนมีเป้าหมายทำเพื่อบุญ ไม่ได้ทำเพื่อการสะสมทุน • มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด มีส่วนเหลือที่เป็นขยะจำนวนน้อย อบรม : ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ▪ สัจธรรมชีวิต ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ▪ ชาวชนคนสร้างชาติ เน้นคุณธรรม นำความรู้
2	ศูนย์เรียนรู้พื้นฐานสำหรับชุมชนบ้านห้วยพาน(คุ้มตาห่วย) 40/12 ม.2 ตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ นครศรีธรรมราช 80160 นางรุ่งไพลิน รอดบุญ โทร. 07-283-3084	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • มีกลุ่มองค์กรในชุมชนที่หลากหลาย เช่น กลุ่มแพทย์แผนไทย กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชน • มีการเชื่อมโยงกลุ่มต่าง เพื่อจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ ดูงานกิจกรรมในชุมชน เช่น การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ แพทย์แผนไทย ประเพณีวัฒนธรรม-รำโทน เรื่องอาหารสุขภาพ ทำน้ำยาทดแทน เรียนรู้ชีวิตคนกับผึ้ง • เป็นแหล่งเรียนรู้ ธรรมชาติในอ่าวกรุงชิง เช่น น้ำตกกรุงชิง ถ้ำหงส์ บ่อน้ำร้อน ทะเลหมอก ถ้ำธารน้ำลอด
3	ศูนย์การเรียนรู้บ้านต้นอ้าย ม.12 หมู่ที่ 12 ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง นครศรีธรรมราช นายสุชาติ ภัคดีสุวรรณ โทร. 086 -266-7066	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • เป็นศูนย์ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน • เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนและคนภายนอก เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ การเลี้ยงปลาโดยใช้ระบบบำบัดน้ำแบบชีวภาพ การผลิตอาหารสัตว์ การเพิ่มมูลค่าจากการผลิตแบบครบวงจร เช่น การนำเศษปลามาผลิตอาหารปลา การนำมูลสัตว์มาทำปุ๋ยหมัก

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
4	ศูนย์เรียนรู้ โรงเรียนเกษตรอินทรีย์ ทำกินทำใช้ หมู่ที่ 3 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • เป็นจุดเรียนรู้ การอบรมแลกเปลี่ยนงานอาชีพของสมาชิก/กลุ่มองค์กร ในตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง • เป็นที่ประชุมขององค์กรที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานรัฐ เช่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน • การออมทรัพย์ วันละ 1 บาท และวันละ 5 บาท เก็บเงิน ทุกวันที่ 7 ของเดือน มีการทำบัญชีครัวเรือน • ส่งเสริมสร้างความเข้าใจการดำรงชีวิต โดยใช้หลักคุณธรรมกับเศรษฐกิจพอเพียง อบรม ▪ อบรมการทำเกษตรยั่งยืน ร่วมกันทำปุ๋ยหมัก น้ำชีวภาพ เป็นต้น (ทำในช่วงเวลาเพาะปลูกผัก) ▪ อบรม/เผยแพร่ ขนบพื้นบ้าน ทุกวันที่ 12 ของเดือน ▪ อบรมการทำของใช้ในครัวเรือน ทำของใช้ที่จำเป็นในครัวเรือน ทุกวันที่ 12 ของเดือน เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า เป็นต้น ▪ อบรมสมุนไพรและของพันธุกรรมพืชสัตว์ เรียนรู้สรรพคุณของสมุนไพร ปลูกสมุนไพร เลี้ยงสัตว์พื้นบ้าน
5	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์อินทรีย์ นางนงเยาว์ จันวัฒนะ 84 หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การเลี้ยงสัตว์พื้นบ้าน เช่น เป็ดเทศ ไก่บ้าน ห่าน และปลูกผักสวนครัว โดยใช้วัสดุคิบบนชุมชนทั้งหมด เช่น หยกกล้วย ไร่ข้าว ผักบุ้งนา เศษปลา • เป็นวิทยากรประจำโรงเรียนเกษตรอินทรีย์ ทำกินทำใช้ เรื่องการเลี้ยงสัตว์อินทรีย์

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
6	ศูนย์เรียนรู้การพอเพียงไม่เป็นหนี้ นายช้อน ชื่นสุวรรณ 37 หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การใช้วิถีชีวิตแบบพอเพียง พอประมาณ ไม่สร้างหนี้ เลิกอบายมุข ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ตามสถานภาพ ไม่หวังรวย การปลูกผักสวนครัวข้างบ้าน เลี้ยงไก่ เลี้ยงกบ สำหรับเป็นอาหารในครัวเรือน และเหลือขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
7	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายอรุณ เรืองสุข 47 หมู่ 3 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การเปลี่ยนวิธีการผลิตปลูกพืชชนิดเดียว มาดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทำอาชีพหลากหลาย เช่น เพาะเห็ด ปลูกผักสวนครัวอินทรีย์ เลี้ยงปลา ค้าขาย จนตอนนี้สามารถลดหนี้ได้ การเพาะเห็ดนางรม เห็ดหูลิง การปลูกผักสวนครัว จากสมาชิกในครัวเรือน สำหรับบริโภคครัวเรือน เหลือขายเพิ่มรายได้
8	ศูนย์เรียนรู้ จุคเรียนรู้ สมุนไพร นายชม ธรรมรัตน์ 40 หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน มีสมุนไพร บริเวณบ้านไว้ใช้เวลาจำเป็นในชุมชน มีการเลี้ยงสัตว์ ปลูกผักสวนครัว ไม้ผล ไม้ใช้สอย เพื่อลดรายจ่าย และเหลือขายเพื่อเพิ่มรายได้ เป็นวิทยากรอบรม สมุนไพรกับการดำรงชีวิต ยาเป็นอาหาร อาหารเป็นยา

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
9	ศูนย์เรียนรู้ จุดเรียนรู้ ทำของใช้ในครัวเรือน นางยุพิน ธรรมเจริญ 46 หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นครอบครัวที่ใช้หลักคุณธรรมดำรงชีวิต เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ทำทุกอย่างที่กินที่ใช้นั้นและใช้ทุกอย่างที่ทำที่ปลูก ปลูกผักสวนครัว/ไม้ผล/ไม้ใช้สอย เลี้ยงสัตว์ เป็นวิทยากร อบรมเรื่องการทำกินทำใช้
10	ศูนย์เรียนรู้เกษตรยั่งยืน นายระนอง ชื่นสุวรรณ 17/1 หมู่ 3 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสิงหนคร จังหวัด สงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน การยกระดับเป็นแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริเพื่อเกษตรพอเพียง เป็นแปลงเกษตรยั่งยืน ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก ไม้ใช้สารเคมี เช่น ทำนาข้าว ปลูกผัก ไม้ผล ไม้ใช้สอย เลี้ยงปลา เป็นที่รวบรวม อนุรักษ์ พันธุกรรมพืช-สัตว์ท้องถิ่น ฟื้นวิถีเดิมเกษตรน้ำคาว
11	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ นางประยงค์ จันทบุลย์ 67 หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา นายระนอง ชื่นสุวรรณ โทร. 081-959-7385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน มีโรงสีข้าวขนาดเล็ก และใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบจากการสีข้าว ได้นำรำข้าว ปลายข้าวสาร มาเลี้ยงสัตว์ แกลบดิบ แกลบเปียก นำมาเป็นปุ๋ยปลูกผักสวนครัว เพิ่มรายได้ของครอบครัว

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
12	ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มเกษตรธรรมชาติพิศคีรี 90/2 อาคารเอนกประสงค์ เฉลิมพระเกียรติ 60 ปี หมู่ที่ 12 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี สงขลา นายณรงค์ สุขขวัญ โทร. 081-276-6158	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การณรงค์เผยแพร่ ทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผู้บริโภคและเพื่อการดูแลระบบนิเวศน์ • มีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสาร และการผลิตปุ๋ยใช้เองใน 14 หมู่บ้าน และมีเกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากร 45 คน
13	ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มคุณธรรมนำธรรมะสู่ครัวเรือน บ้านเกาะปลิง 90/2 อาคารเอนกประสงค์เฉลิมพระเกียรติ 60 ปี หมู่ที่ 12 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี สงขลา นายเดิม ศรีวะปะ โทร. 086-598-2358	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • มีกิจกรรมทำบุญทุกวันพระของเดือน(เดือนละ 4 ครั้ง) โดยนิมนต์พระมาในชุมชนเพื่อให้ผู้สูงอายุและเด็ก(เด็กเล็กที่ยังไม่ถึงวัยต้องโรงเรียน) ได้ทำบุญและเรียนรู้หลักธรรมคำสอน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชีวิตประจำวันในกลุ่มผู้มาร่วมกิจกรรม ถึงเป็นเวทีในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น การป้องกันยาเสพติด อบรมมุขในชุมชน
14	ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มออมทรัพย์เกษตรทฤษฎีใหม่ 105 หมู่ 1 ตำบลบ่อแดง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา นางลลิตา บุญช่วย โทร. 089-878-4310	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • การทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อการพึ่งตนเอง โดยปลูกผักกินเอง เลี้ยงสัตว์ ทำประมง และการผลิตของใช้ทดแทน เช่น น้ำยาล้างจาน ทำน้ำปลา ทำปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน • มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพและการจัดการทุนภายในชุมชน เช่น การจัดสวัสดิการ การถนอมอาหาร แปรรูปอาหารทะเล

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
15	ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการ บ้านเกาะหมาก แหล่งเรียนรู้บ้านเกาะหมาก 221 หมู่ 6 ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง นายจิระ ชูช่วย โทร. 087-294-7020	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตรวมกัน โดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดสวัสดิการชุมชน ฯลฯ เพื่อฝึกนิสัยการออม เรียนรู้ประชาธิปไตย สร้างความสามัคคี
16	ศูนย์เรียนรู้ สวนสร้างสุข 59 หมู่ 5 บ้านเกาะทัง หมู่ที่ 5 ตำบลนาโหนด อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง นางเตือนใจ สิทธิบุรี โทร. 089-870-515	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เรียนรู้การจัดการที่ดิน ไร่ สวน ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม โดยการปลูกพืชแซมยาง(ปลูกพืชระยะสั้น) เพื่อสร้างรายได้เสริมตลอดปี เป็นเกษตรทางเลือกของเกษตรกรในการปลูกผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ และเรียนรู้ตำราอาหารสุขภาพจากผักพื้นบ้าน มีการรวบรวมข้อมูล/องค์ความรู้เรื่องผักพื้นบ้าน เป็น คู่มือเบื้องต้นเรื่องพันธุกรรมพื้นบ้าน หลักสูตรตำรับอาหารสุขภาพจากผักพื้นบ้าน 100 ตำรับ
17	ศูนย์เรียนรู้ สวนป่าห้วยพุด 304 หมู่ 7 บ้านคอแห้งมตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 93160 นายวิเวก หนูมาก โทร. 081-896-9029	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นศูนย์ป้องกันแก้ไขยาเสพติด โดยการเชื่อมโยงผู้รู้จากแพทย์แผนไทย เครือข่ายองค์กรชุมชน ศูนย์ข้อมูลชุมชน ศูนย์วิทยุชุมชน ฯลฯ ทำกิจกรรมและสร้างการเรียนรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนในชุมชน เพื่อป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน อบรม : เยาวชน บุคคลทั่วไป ฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ วิทยุชุมชน แพทย์แผนไทย

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
18	ศูนย์เรียนรู้ ชุมชน กลุ่มบ้านตาเย็น 1/1 หมู่ 3 ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000 นางชุตินา เกื้อเส็ง โทร 089-975-6145	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นการยกระดับทุนทรัพยากรที่มีในชุมชน องค์กรความรู้ พลังภูมิปัญญาในชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้เสริมทักษะให้กับคนในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การทำข้าวซ้อมมือ พืชสมุนไพรและการอบตัว/ทำน้ำมันไพร พิมเสน การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การทำน้ำหมัก เป็นต้น
19	ศูนย์เรียนรู้ ชุมชนอนุสรณ์สถานถึงแดง บ้านเกาะหลุง หมู่ที่ 1 ตำบลลำสินธุ์ กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง นายพล ศรีละมุน โทร. 081-748-385	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ในยุคปราบปรามคอมมิวนิสต์ เรียนรู้ความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้าน
20	ศูนย์ประสานงานเครือข่ายแผนแม่บทชุมชน พึ่งตนเองภาคใต้ 92/8 หมู่ที่ 2 ตำบลเกาะขันธุ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โทรศัพท์/โทรสาร : 0-7549-3206 E-mail : southnetthai1@thaimail.com http://www.southnetthai.com	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์ประสานงานสนับสนุนการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้ เพื่อให้การช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้แบบเร่งด่วน ศูนย์เรียนรู้แผนชีวิตชุมชนพึ่งตนเองเชิงคุณธรรมตำบลเกาะขันธุ์ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประจำเดือน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
21	ศูนย์เรียนรู้ตำบลเครื่อง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การรวมตัวของชุมชนและเยาวชน ในแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ในการจัดการทรัพยากรในชุมชน เช่น การบำรุงรักษาฝายกันน้ำ การป้องกันไฟป่า เป็นต้น
22	ศูนย์เรียนรู้ตำบลตะโหนด อำเภอลำดวน จังหวัดพัทลุง	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การรวมตัวของชุมชนและเยาวชน ในแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ในการจัดการทรัพยากรในชุมชน เช่น การบำรุงรักษาฝายกันน้ำ เป็นต้น
23	ศูนย์เรียนรู้ตำบลนาหมอบุญ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การทำผลิตภัณฑ์หมักชีวภาพ ธรรมชาติให้คนในชุมชน ในปุ๋ยในการปลูกข้าว เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินจากการลงทุน
24	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนชะอวดเคร่งธรรมวิทยา 58 หมู่ที่ 9 ตำบลเครื่อง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช นายวิสุทธิ พิษยบุตร โทร. 081-079-1617	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับวิถีปฏิบัติของท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีพิพิธภัณฑ์กระจัดเพื่อชุมชน เป็นที่รวบรวมข้อมูลและตัวอย่างผลิตภัณฑ์กระจัดเพื่อการเรียนรู้และการอนุรักษ์ภูมิปัญญา เอกลักษณะของชุมชน มีแปลงสาธิตกระจัดแบบเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การปลูก การทำปุ๋ยอินทรีย์ แปลงสาธิตการปลูกผักสวนครัวและไม้ดอกไม้ประดับเพื่อธรรมชาติให้นักเรียนและคนในชุมชนปลูกผักสวนครัวไว้สารพิษบริโภคในครัวเรือนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน.

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
25	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านขอนหาด หมู่ที่ 1 ตำบลขอนหาด จังหวัดนครศรีธรรมราช นายวิจิตร ศรีสว่าง โทร. 075-426-134, 081-081-1412	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับวิถีชุมชนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งเรียนรู้ “ลานธรรมนำความรู้ปฏิบัติพัฒนาชีวิต” ที่มีสภาพล้อม และเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสนับสนุนการปฏิบัติธรรมและเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานของนักเรียนและคนในชุมชน แหล่งเรียนรู้ต้นแบบการทำเกษตรปลอดสารพิษ เพื่อให้นักเรียนและชุมชนใช้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ แหล่งเรียนรู้ต้นแบบการทำสมุนไพรไทย เพื่อให้นักเรียนใช้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติแปรรูปสมุนไพร
26	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนปทุมานุกูล หมู่ที่ 1 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช นางอรไท มะลิแก้ว โทร. 075-521-384 , 081-367-8795	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การบูรณาการการเรียนการสอนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนสมุนไพรเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้สมุนไพรทั้งในรูปของพืชสด และการแปรรูป มีส่วนเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เช่น เลี้ยงปลา ปลูกผักสวนครัว เพื่อการเรียนรู้และนำความรู้ไปปฏิบัติที่บ้าน มีแหล่งเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าได้ เช่น การสร้างพลังงานทดแทนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ การเรียนรู้อุณหภูมิ น้ำขึ้นน้ำลง ชีวิตของแมลง เป็นต้น
27	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสตรีปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช นายปรีดา กิริมรส โทร. 075-517-215 ต่อ 102 , 01-895-6423 E- Mail : daungdaun_chal@hotmail.com	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	การบูรณาการวิถีความเป็นอยู่ของชาวปากพนัง กับการเรียนการสอนในโรงเรียนสตรีปากพนังและโรงเรียนเครือข่าย มีแหล่งเรียนรู้ “คุณธรรม นำ ความพอเพียง” ด้านวิถีความเป็นอยู่ของชาวปากพนังที่เกี่ยวข้องกับต้นจากและภูมิปัญญาพื้นบ้านในท้องที่อำเภอปากพนัง โดยจำลองระบบนิเวศป่าชายเลน – ป่าจากขึ้นในโรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
28	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช 660 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นายอุส่าห์ ศิวาโมกษ์ โทร. 075-356-137 ,081-891-4463	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน การบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ส่งเสริมให้รู้จักคัดออม การทำบัญชี ค่าใช้จ่าย กิจกรรมธนาคารขยะกับการณรงค์ส่งเสริมการจัดการขยะในชุมชน
29	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสระแก้ววิทยา ม. 1 บ้านบางพุทรา ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80330 อาจารย์นิพนธ์ การิกาญจน์ โทร. 075-399-125	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนสระแก้ววิทยาเป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศึกษาดูงานชุมชนพึ่งตนเองต้นแบบ เช่น ชุมชนวัดป่ายาง ชุมชนไม้เรียง และชุมชนศิรีวง การพัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม แผนที่ดีความดี ทำบัญชีความดี จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
30	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง หมู่ 5 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช อาจารย์ประพงค์ ชูตรัง โทร.075-447-006	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนวัดโพธิ์ทองเป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช • ศูนย์การเรียนรู้คนตรีไทย ทั้งทางด้านการสอนดนตรีและซ่อมเครื่องดนตรีไทย อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. ▪ จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศึกษาดูงานชุมชนพึ่งตนเองต้นแบบ เช่น ชุมชนวัดป่ายาง ชุมชนไม้เรียง และชุมชนคีรีวง การพัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น เพาะและแปรรูปผลิตภัณฑ์เห็ดนางฟ้า ปลุกพืชผักสวนครัวและสมุนไพร บูรณาการและปรับปรุงสาระการเรียนรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ▪ จัดกิจกรรมค่ายปฏิบัติธรรม อบรมและผลิตสื่อหนังสือกระดาษด้านคุณธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงทำบัญชีครอบครัวเงินออม แผนที่ความดี จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
31	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบางไทร หมู่ 3 ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิม พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อาจารย์ศิลปวิทย์ ธานีรัตน์ โทร.075-450-137	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนบ้านบางไทรเป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทุ่งพรุ โดยมีชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งจากผู้นำนักเรียนและผู้นำเยาวชนในชุมชน ให้คำแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บูรณาการและปรับปรุงสาระการเรียนรู้ พัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น บัญชีชีพภาพ สหกรณ์ไก่ บ่อเลี้ยงปลา เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ค่ายพุทธบุตร แผนที่ดีความดี อบรมผลิตสื่อหนังสือกระดาษด้านคุณธรรมและเศรษฐกิจพอเพียง จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
32	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านหนองหนอง 12 ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อาจารย์บุญฤทธิ์ ผกากรอง โทร. 08-1079-5956	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน • ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนบ้านหนองหนองเป็น โรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช • พิพิธภัณฑ์คุณธรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวบรวมประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต ของชุมชน จัดแสดงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญา และพัฒนาการของชุมชน อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. ▪ จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศึกษาดูงานชุมชนพึ่งตนเองต้นแบบ เช่น ชุมชนวัดป่ายาง ชุมชนไม้เรียง และชุมชนคีรีวง การพัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ปลูกผักปลอดสารพิษ งานจักสาน ศิลปหัตถกรรม บูรณาการและปรับปรุงสาระการเรียนรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ▪ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมนำวิถีชีวิตพอเพียง อบรมและผลิตสื่อหนังสือกระดาษด้านคุณธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงทำบัญชีครัวเรือน แผนที่ความดี เชิญศิลปินพื้นบ้านมาให้ความรู้ เช่น หนังสือ เพลง มโนราห์ เพลงบอกล จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
33	ศูนย์เครือข่ายจัดการเรียนรู้คุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดบางใหญ่ หมู่ 5 ตำบลบางจาก อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช อาจารย์สมพร ญาณสุตร โทร. 075-473-081-2	ด้านการศึกษาและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรม โดยโรงเรียนวัดบางใหญ่เป็นโรงเรียนแม่ข่าย และนำร่องแก่โรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรป่าชายเลน โดยรวบรวมพันธุ์พืชและสัตว์ บอร์ดให้ความรู้ด้านระบบนิเวศป่าชายเลน เครื่องมือประกอบอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น มุมหนังสือด้านเศรษฐกิจพอเพียง อบรม : ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน อบต. จัดกิจกรรมประชุม/ฝึกอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้นำนักเรียน โดยเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บูรณาการและปรับปรุงสาระการเรียนรู้ด้านคุณธรรมกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน พัฒนาและออกแบบฐานการเรียนรู้ใน โรงเรียน เช่น เพาะพันธุ์กล้าไม้ป่าชายเลน และขยายพื้นที่ปลูกป่า แปรรูปผลิตภัณฑ์ป่าชายเลน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปเผยแพร่ถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนสู่ความพอเพียง จัดทำคู่มือเรียนรู้ชุมชนและแผนที่ความดี จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
34	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัด สุราษฎร์ธานี 188/28 สุขสมบูรณ์ ซ.บรรลือ ถ.ศรีวิชัย อ.เมืองสุราษฎร์ จ.สุราษฎร์ธานี 84000 นางสาวเนาวรินทร์ ชนะทัฬห นางสาวพรชนก เสือมีศีล โทร. 089-6016331	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 1 ชุมชน คือ ชุมชนอุ้มผัด ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร
35	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดพัทลุง 6 ม.5 ต.แพรกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง 93110 นายสมคิด ทองสง โทร.074-643173	ด้านครอบครัว	■ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ■ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ■ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 1 ชุมชน คือ โรงเรียนวชิรธรรมสถิต อ.เมือง จ.พัทลุง

ลำดับที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ประเภทแหล่งเรียนรู้	สิ่งที่เรียนรู้ได้
36	ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดสงขลา ถ.ราษฎร์บำรุง ต.บ้านนา อ.จะนะ จ.สงขลา 90130 คุณรอซดี ปู่เต๊ะ โทร.083-5104270 คุณเอมอร โพธิวิจิตร โทร. 074-382214 074-382509	ด้านครอบครัว	▪ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องครอบครัว 4 หลัก คือ หลักคิด หลักธรรมครอบครัว , ความสัมพันธ์ในครอบครัว , การเลี้ยงลูกแต่ละช่วงวัย , การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาครอบครัว ▪ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดเวทีเรียนรู้ การทำงานวิจัยครอบครัวเข้มแข็ง การทำงานสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานคนที่ผ่านกระบวนการครอบครัวเข้มแข็ง ▪ เกิดพื้นที่ตัวอย่าง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลศิษุพร โรงเรียนสุทธีรักษ์ โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์
37	ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ตำบลศิลาลอย 37/1 หมู่ 4 ต.ศิลาลอย กิ่ง อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์ นายบุญยืน วิเศษสมบัติ โทร.086-7505902	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิถีชุมชน	ศึกษาดูงาน • สภาผู้นำชุมชน การพัฒนาผู้นำองค์กรชุมชนให้เข้มแข็ง เกิดการประสานงานทำประโยชน์เพื่อชุมชน • วิถีชีวิตแบบเอื้ออาทร ช่วยเหลือ แบ่งปันในชุมชน • การทำแผนแม่บทชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรการเงิน รวบรวมกองทุนออมทรัพย์เพื่อจัดสวัสดิการร่วมกัน